

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

Видає Український Народний Союз — SVOBODA — Published by the Ukrainian National Association

ЦІНА $1.00 РАЗ НА ТИЖДЕНЬ ONCE A WEEK PRICE $1.00

РІК CXIII П'ЯТНИЦЯ, 24 ЛЮТОГО 2006 РОКУ ЧИСЛО 8 VOL. CXII FRIDAY, FEBRUARY 24, 2006 No. 8

Україні надано статус країни з ринковою економікою

Міністер Борис Тарасюк подякував США за надання статусу

ВАШІНҐТОН. – Міністерство торгівлі США (Department of Commerce) 16 лютого визнало ринковий статус економіки України. Прийняте міністерством неупереджене рішення свідчить про визнання урядом США зусиль нової влади України з впровадження незворотних демократичних та економічних реформ.

Борис Тарасюк

Перегляд неринкового статусу України був розпочатий міністерством в квітні 2005 року. Протягом майже року міністерство торгівлі США ретельно аналізувало надану міністерством економіки України інформацію про кардинальні зміни в політичному та економічному житті України. Всі зацікавлені сторони мали можливість надати аргументи щодо визнання України країною з ринковою економікою.

17 лютого відбулася зустріч міністра закордонних справ України Бориса Тарасюка з першим заступником міністра торгівлі США Дейвидом Семпсоном. Під час зустрічі Д. Семпсон офіційно повідомив про рішення американської сторони щодо надання Україні статусу країни з ринковою економікою. Від імені Президента та уряду України Б. Тарасюк подякував міністерству торгівлі США за позитивне вирішення зазначеного питання.

Це рішення, наголосив він, є значним стимулом для подальшого розвитку економіки України і двосторонніх торговельно-економічних відносин з США. „Надання Україні ринкового статусу є однією з ключових складових інтеграції України у світову торговельну систему, засобом підтримки національних виробників та залучення до національної економіки кредиторів та інвесторів. Вже на нинішньому етапі можна підсумувати, що вигоди, отримані українською економікою, сягають 300 млн. дол. США", - зазначив Б. Тарасюк.

Візита Дейвида Семпсона є першою в історії двосторонніх взаємин візитою представника Міністерства торгівлі США такого високого рівня, що розглядається як позитивний і заохочувальний сигналом для українського та американського підприємництва.

Посольство України в США

Український Стемфорд, 20 лютого...

Інтронізація Єпископа Павла-Патрикія

Петро Часто

СТЕМФОРД, Кон. – Якби ми були ясновидцями, то в понеділок, 20 лютого, між цим містом і небом напевне побачили б могутний світляний стовп над місцевою епархією Української Католицької Церкви – це линули до Господнього Престолу щирі і чисті, мов сльози в багатьох-багатьох очах, молитви. Програму дня складала одна подія – чин інтронізації нового епарха Стемфордського Павла-Патрикія Хомницького. Церемонія вимагала зосередженої послідовности і порядку, і в церкві, вщерть заповненій вищим духовенством, священиками, представниками українських організацій, справді панувала якась особлива тиша, воістину урочиста, дуже серйозна атмосфера, однак, разом з цим, не відчувалося найменшої формальности, і загальне враження було таке, що душі усіх присутніх осіб, від кардиналів до мирян, були пов'язані і між собою, і з усією Церквою Христовою, усім християнством земного гльобу.

Це тому, що подія в своїй внутрішній сутності стосувалася обидвох берегів життєвої ріки – церковного і світського. Церква дістала ще одного надійного слугу, що завжди є важливим, тим більше тепер, коли людство не встигає розв'язувати старі проблеми, як вже з'являються нові. І для нас, мирян, кожен новий церковний єрарх – це ще одні руки, що втримують стерно нашого спільного корабля. Ось чому ця інтронізація в Стемфорді зібрала таке широке коло церковних провідників, це – Верховний Архиєпископ УГКЦ Любомир кардинал Гузар, римо-католицький Архиєпископ Ню-Йорку кардинал Едвард Іген, римо-католицький Архиєпископ Філядельфії кардинал Юстин Рігалі, Митрополит УКЦ в США Стефан Сорока, Митрополит-емерит Стефан Сулик, єпископи Ричард Семінак з Чикаго і Роберт Москаль з Парми, Архиєпископ Української Православної Церкви в США Антоній, представник Папського нунція у Вашінгтоні Юліян Ротор, майже 40 інших Владик, десятки й десятки українських та американських священиків.

Від мирян бачимо президента Українського Народного Союзу Стефана Качарая, президента Світового Конгресу Українців Аскольда Лозинського, президента УККА Михайла Савкова, президента УАКРади Ігоря Ґавдяка, голову Союзу Українок Америки Ірину Куровицьку, президента Кредитової спілки „Самопоміч" в Ню-Йорку д-ра Богдана Кекіша, голову ГПБ Ярославу Рубель, церемонію вдостоїли своєю присутністю Генеральний консул України в Ню-Йорку Микола Кириченко і Постійний представник України в ООН Валерій Кучинський з дружинами. Було чимало представників засобів масової інформації – телебачення, радіо та пресових видань.

(Закінчення на стор. 5)

Олімпіяда-2006: перші медалі української команди

Хроніка змагань

16 лютого

У шостий день Олімпійських ігор у Туріні було розіграно вісім комплектів медалей у біятлоні (спринт на 7.5 км, жінки), лещетарських перегонах (10 км, жінки), фігурному ковзанні (чоловіки), в лещетарському двоборстві, скелетоні (жінки), сновборді та ковзанярському спорті (командні перегони чоловіків та жінок).

Українці в цей день виступили у трьох видах. В лещетарських перегонах до змагу стали Валентина Шевченко, Тетяна Завалій та Катерина Григоренко. В спринтерській гонитві біятлону за Україну бігли Оксана Хвостенко, Олена Петрова, Лілія Єфремова та Ніна Лемеш.

У фігурному ковзанні, в довільній програмі, від України змагався Антон Ковалевський, який після виконання довільної програми показав 20-ий результат (172.84). Перше місце посів росіянин Євгеній Плюшенко (258.33), срібло – в швайцарця Стефан Ламбьеля, бронзу виборов канадець Джефрі Батл.

У спринтерських гонах на 7.5 км у біятлоні українка Лілія Єфремова виборола бронзову нагороду. Відстрілявшись без промахів, вона відстала від переможниці Флоранс Робер-Баверель з Франції на 6.6 сек. Срібло – у шведки Анни Олофсон, від якої українка відстала на 2.4 сек. Єдиною із суперниць українки була норвежка Лів Грейт Пуаре, але на останньому вогневому рубежі вона припустилася промаху і втратила шанси на медалю. Під кінець Л. Єфремова вже реально змагалася, як виявилося, за бронзу. Після змагання Л. Єфремова, неначе підкошена, звалилася від втоми з ніг. Мала шанс на кращий результат в спринті і Олена Петрова, але два промахи на останній стрільбі посунули її на 44-те місце. Оксана Хвостенко завершила перегони на 49-ій сходинці, Ніна Лемеш – 50-та. Це перша олімпійська медаля збірної України на Олімпіяді в Туріні. Л. Єфремова раніше представляла збірну Росії і Білорусі, а у 2000 році отримала громадянство України.

Напередодні, 15 лютого, не пощастило українським саночникам – Роман Язвинський одержав важкі травми. Спочатку впали американці, потім росіяни, а далі дійшла черга і до українців. Але якщо перші дві пари відбулися легким переляком, то українцям довелося зовсім кепсько. Олег Жеребецький – Роман Язвінський спочатку не впоралися з небезпечним віражем, а потім вилетіли під козирок наступного повороту. Роман Язвінський знепритомнів і був відправлений до місцевого госпіталю з травмою спини і струсом мозку. Вони вже не вийдуть на старт. Перше місце посіли австрійські саночники Андреас і Вольфганг Лінгери, срібло узяли представники Німеччини Андре Флоршутц і Торстен Вестліх, на третю сходинку піднялися італійці Гергард Планкенштайнер й Освальд Гасельридер. Українські спортсмени Андрій Кіс і Юрій Гайдук зайняли 14-те місце в заїздах санних двійок.

(Продовження на стор. 14)

УКРАЇНА ЗА ТИЖДЕНЬ

„Наша Україна" погодилася на угоду Ю. Тимошенко

КИЇВ. – Угода про відновлення помаранчевої коаліції буде базуватися на проєкті документу, запропонованого бльоком Юлії Тимошенко, повідомив заступник керівника виборчої кампанії Бльоку „Наша Україна" Роман Зварич. За його словами, 21 лютого відбувся черговий равнд переговорів в контексті підписання коаліційної угоди. „Наша Україна" навіть погодилася на те, аби, за пропозицією БЮТ, використовувати саме їхній проєкт угоди як базовий", - наголосив Зварич, відзначивши, що це було не важко зробити, оскільки „принципових відмінностей" між двома проєктами угоди практично не було. „Наша Україна" не намагається з цього процесу отримати якісь особисті дивіденди. Але ми виходимо з необхідности стимулювати переговорний процес. І розуміємо, що основна відповідальність за це лежить на „Нашій Україні", – сказав Р. Зварич. За його словами , зараз вже практично вирішено питання конфіґурації коаліції, до якої мають увійти п'ять сил. „Натомість досі невирішеним лишається питання щодо місця і ролі Президента у цій коаліції, – підкреслив Р. Зварич. „Наша Україна" наполягає на тому, що головним завданням помаранчевої коаліції є забезпечення президентської програми. Ми виходимо з того, що це та програма, яка нас об'єднала протягом президентських виборів. Це та програма, яка дала нам можливість разом вийти на Майдан, це та програма, на основі якої ми всі брали окремі зобов`язання перед українським народом. І тому ці зобов`язання мають бути виконані", – сказав Зварич.

Російське Чорнозем'я панічно скуповує українську сіль

КИЇВ. – Центральні області Росії, за повідомленням місцевої преси, потерпають від нестачі солі у крамницях. Оскільки цей товар російські регіони Чорнозем'я одержують з України, з донецького Артемівська, тут поширюються чутки, що, мовляв, українці мстяться росіянам за газову та м'ясо-молочну війну. Місцеві жителі у паніці скуповують сіль, побоюючись, що у найближчі місяці цей товар не полицях крамниць не з'явиться. Солі немає у крамницях по усьому Чорнозем'ю, тобто у сусідніх із Воронезькою областях – Липецькій, Курській, Тамбовській, Орловській, Білгородській. Сіль стратегічний товар номер один раптом „випарувався" з крамниць наприкінці минулого тижня. Це налякало людей, вишикувалися величезні черги невдоволених. У місті пачку солі „з рук" зараз купують по 40-45 рублів, тобто ціна зросла на тисячу відсотків. Намагаючись з'ясувати причини такої соляної лихоманки, місцеві журналісти встановили, що поштовх до паніки дали деякі провоковані коментарі місцевих політологів. Вони, коментуючи українсько-російські стосунки, дозволяли собі робити прогнози про наслідки торговельних та газових суперечок двох країн. Торговий дім „Сіль Чорнозем'я" твердить, що кожного місяця одержує з Донецької области більше 900 тон солі, і на складах її завжди достатньо. Тут кажуть, що Україна ані постачання не припиняла, ані цін не підвищувала. Тим часом налякані зникненням популярного товару з крамниць, місцеві жителі скуповують також цукор і сірники. А продавці кажуть, що закупленої кількости солі покупцям вистачить на багато років.

Народні депутати України книгою не цікавляться

КИЇВ. – 15 лютого завершився перший в історії українського книговидавництва „Форум видавців" у Верховній Раді, метою якого, було привернути увагу влади до проблем книговидавництва та розпочати конструктивний діялог. Надії книжників загалом не виправдалися. Усього за чотири дні подивитися на книжки прийшов 21 народний депутат України з 450. Купували переважно наукову та довідкову літературу. Справжній фурор викликала поява на Форумі видавців у Верховній Раді Президента України Віктора Ющенка та прем'єр-міністра Юрія Єханурова. Президент знайшов час уважно оглянути прилавки, придбати книги. Навіть пообіцяв підписати указ про відновлення книготорговельної мережі. Видавці вважають, що певна користь від проведеної акції таки була. Видавцям вдалося нагадати владі та широкій громадськості про те, що вони існують, і ця галузь має доволі великий потенціял, вдалося привернути увагу преси. Метою цього форуму було показати широкий вибір української книги і те, що цей вибір у такому обсязі не представлений у жодній з книгарень, а тому не доступний широкому загалові. Система розповсюдження української книги вирішила б цю проблему та допомогла б зробити галузь прибутковою.

В Україні – нова стогривнівка

КИЇВ. – 20 лютого введено в обіг нову банкноту номіналом 100 гривень зразка 2005 року. Переважаючий колір банкноти - жовто-зелений. Праворуч від центру лицьового боку банкноти розміщено портрет Т. Шевченка. Під портретом, праворуч, – напис „Тарас Шевченко". Тло центральної частини зворотного боку банкноти утворює краєвид Чернечої гори у Каневі. Праворуч від центру розміщено постаті кобзаря та хлопчика – фраґмент живописної праці Т. Шевченка. Колір зазначених зображень переходить з вишневого до фіолетово-чорного. Нові банкноти будуть знаходитись в обігу разом з аналогічними банкнотами зразка 1996 року.

Колишній начальник закарпатської міліції переховується в Москві

КИЇВ. – Міністерство внутрішніх справ України 15 лютого встановило місцезнаходження колишнього начальника Управління МВС в Закарпатській області Василя Варцаби. „В. Варцаба, колишній керівник Закарпатської міліції, який розшукується прокуратурою України, живе на квартирі одного з московських міліціонерів", – повідомив міністер внутрішніх справ Юрій Луценко". Водночас керівник МВС відмовився подати точніші дані про місцеперебування В. Варцаби, а також інших розшукуваних фіґурантів кримінальних справ. Ю. Луценко наголосив, що російська міліція не сприяє затриманню колишніх українських чиновників, які переховуються в Росії. „ І. Бакая охороняють підрозділи російської міліції, Руслан Боделан (колишній посадник Одеси) офіційно працює в пітерському порту. На жаль, ці фігури є „недоторканими" для російських колеґ", – сказав він. Раніше Ю. Луценко звинуватив МВС Росії в ініціюванні зняття В. Варцаби з міжнародного розшуку. Він звинувачується в низці службових злочинів. За даними Ю. Луценка, його ім'я перебуває у виборчому списку бльоку Наталі Вітренко „Народна опозиція" на вибори до Верховної Ради.

Україна домовляється про туркменський газ

КИЇВ. – Український міністер енергетики Іван Плачков та голова „Нафтогазу" України Олексій Івченко 18 лютого провели переговори в Туркменистані з президентом Сапармуратом Ніязовим у намаганні домовитися про сталу ціну на туркменський газ. Тиждень тому С. Ніязов заявив, що восени ціна туркменського газу зросте до 100 долярів за тисячу кубометрів. С. Ніязов заявив, що нові завдання співробітництва Україна і Туркменистан вирішуватимуть тоді, коли українська сторона розрахується за одержаний у попередні роки газ. Раніше керівник уряду Юрій Єхануров заявляв, що Україна чітко виконує свої зобов'язання і послідовно повертає борг товарами та коштами. С. Ніязов доручив своїм підлеглим спільно з „Нафтогазом" провести перевірку взаєморозрахунків за газ.Тим часом туркменський президент також зустрівся з головою „Газпрому" Олексієм Мілером. Туркменське телебачення повідомило, що „сторони узгодили пляни на майбутнє і підтвердили відсутність суперечок

Провели в останню путь В. Біляєва

ВАШІНҐТОН. – Представники української діяспори США 15 лютого провели в останню путь відомого письменника та журналіста Володимира Біляєва. Талановитий майстер слова присвятив своє життя служінню Україні – його поетичні твори, літературознавчі дослідження, журналістські матеріали передавали дух і мрії українців. В. Біляєв народився у 1925 році в селищі Моспине на Донеччині. У роки Другої світової війни його вивезли на примусові роботи до Німеччини. Разом з родиною В. Біляєв прожив 4 роки в Австралії, після чого еміґрував до США. Майже 15 років В. Біляєв працював на радіостанції „Голос Америки" у Вашінґтоні, сім років очолював тут Український відділ, програми якого і нині регулярно слухають 5-7 млн. осіб в Україні. Визнання В. Біляєва як поета діяспори прийшло до нього на початку 1970-их років, коли вийшла перша збірка його поезій „Поліття". Відомою є також його книга літературних портретів „На неокраянім крилі...", до якої ввійшли статті про українських поетів та письменників західньої діяспори.

За повідомленнями інформаційних аґентств

Перший новий корабель української фльоти за 12 років

СЕВАСТОПОЛЬ. – У Севастополі 16 лютого урочисто підняли військово-морський прапор України над новозбудованим корветом (охоронне і розвідувальне військове судно) „Тернопіль". Корвет „Тернопіль" увійшов до Севастопольської затоки. Корвет „Тернопіль" – перший новий корабль ВМС України з 1994 року. „Тернопіль" було побудовано в Києві на суднобудівному заводі ще чотири роки тому, проте лише зараз він увійшов до складу фльоти. Це перший бойовий корабель, який заклали і побудували спеціяльно для української фльоти. На фото: піднесення прапора ВМС України на кораблі. Фото: УНІАН

Ю. Луценко: „Не треба хвилюватися за майбутнє української демократії"

Міністер внутрішніх справ України відвідав США

Міністер Ю. Луценко в своєму кабінеті

ВАШІНҐТОН. – 11 лютого в Посольстві України у Вашінґтоні відбулася зустріч української громади з міністром внутрішніх справ України Юрієм Луценком, який перебував тут у службовому відрядженні.

Не буде перебільшенням сказати, що Юрій Луценко - це легендарна постать серед теперішніх керівників Української держави. Під час Помаранчевої революції він був її „польовим командиром" – організовував дії учасників Майдану в наметовому містечку, пікетах, вічах... За ним в ті вирішальні дні йшли люди, кидаючи виклик не абстрактному „бандитському режимові", а конкретним групам міліцейської охорони, озброєних кийками та іншими „спецзасобами". Але для Ю. Луценка майданівська революція почалася значно раніше, ніж для більшости інших. Він одним з перших вийшов на Майдан ще в грудні 2000 року – коли вибухнули перші протести під назвою „Україна без Кучми". Тоді про нього писали як про „молодого соціяліста" – він був активістом Соціялістичної партії, але ще не мав захисту, який дає ватажкові вуличних протестів депутатський мандат. Сьогодні Ю. Луценко – „молодий міністер" нового українського уряду (йому тепер лише 41 рік). Зважаючи на те, що останні кілька років Ю. Луценко фактично був чільником багатьох масових акцій протесту, з протистоянням між міліцією та демонстрантами (він каже про себе: „Я – продукт Майдану"), рішення Президента Віктора Ющенка призначити його міністром внутрішніх справ – тобто керівником всіх міліційних сил країни – виглядало символом революційних перетворень, обіцяних Помаранчевою революцією.

З якою метою революційний міністер внутрішніх справ відвідав цього разу американську столицю? Він прибув на чолі робочої групи фахівців, щоб обговорити важливі питання співробітництва правоохоронців України та Сполучених Штатів. Відбулися переговори у Федеральному бюрі розслідувань, Раді національної безпеки і відповідному департаменті Сполучених Штатів. Українські правоохоронці також відвідали Сенат, Конгрес та Державний департамент, де зустрілися з заступником Державного секретаря Полою Добрянською.

Говорячи про важливість міжнародної співпраці України в правоохоронних справах, міністер відзначив таку обставину: міжнародні потоки нелеґальних міґрантів, які прямують з країн Азії до Европи, сьогодні у великій кількості зупиняються саме в Україні. Так відбувається тому, що донині східній кордон України перетнути дуже легко, а на західньому діє ретельна контроля з боку Европейського союзу. Таким чином, численна кількість міґрантів, яки прямували на Захід, опиняється в Україні, як у мішку. Щоб впоратися з цією проблемою, потрібна міжнародна допомога. Адже з нелеґальною міґрацією пов'язана ще ціла низка проблем – злочинність, контрабанда наркотиків тощо.

Основна частина розмови Ю. Луценка з громадою українців, які завітали на зустріч у Посольстві України, була присвячена українській політиці. Йшлося про питання, які зараз хвилюють багатьох: чи буде переможена в Україні корупція, як це обіцяла зробити нова влада? Якою стане Україна після парляментських виборів?

Стосовно останнього питання Юрій Луценко впевнено сказав: „Хвилюватися за майбутнє української демократії немає підстав". Він запевнив, що цього разу відбудуться чесні вибори – а це добре для будь-якої демократії. Підтримка, яку має колишній суперник Президента Ющенка Віктор Янукович та його партія – десь на рівні 30 відсотків – означає, що ця партія гратиме ролю реальної опозиції у парляменті, і це знову ж таки необхідно для здорового демократичного розвитку: бо яка може бути демократія за відсутности опозиції? А зважаючи на те, що рік тому В. Янукович мав близько 45 відсотків голосів, а сьогодні їх – лише 30 відстотків, то можна зробити висновок, що позиції цієї політичної сили погіршуються. Вона поступово відходить у минуле, так само, як вже фактично відійшли комуністи.

Ідеали Майдану в Україні не зраджено, переконаний Ю. Луценко. Він згадав 2000-й рік, коли разом з купкою однодумців він ставив на Майдані перші намети: „Тоді ніхто не вірив, що ми переможемо – всі казали нам: облиште цю справу, вона безнадійна. Але через чотири роки на тому ж місці це саме робили з ними вже сотні тисяч. Революція врешті перемогла. Так само переможе її справа й надалі".

Боротьбу з корупцією називає справою своєї чести. Саме в його міністерстві відбулися чи не найретельніше очищення штату від найбільш заплямованих в минулому працівників: дві з половиною тисячі було звільнено під час службової переатестації, близько 600 з них піддано кримінальному розслідуванню. За останній рік близько 3700 державних посадовців схоплено на хабарництві та інших корупційних діях. На закид, що цього не досить, міністер відповідає: „Я не Дзержинський, я – Луценко. Ми не будемо порушувати законність, щоб втілювати ідеали революції. Є закони, які треба поліпшити. Але очищення країни триватиме до повного здійснення".

Петро Войцеховський

Українці зможуть леґалізуватися

КИЇВ. – Італійський уряд готує відповідний документ, що дозволить українським міґрантам, які працюють у цій країні, легалізуватися, повідомив 15 лютого на пресконференції у Києві заступник голови Комітету Верховної Ради України у закордонних справах Ігор Осташ. Український депутат, який очолює міжпарляментську групу ВР у зв'язках з Італійською Республікою, здійснив поїздку до провінції Неаполь /реґіон Кампанья/, де ознайомився зі станом справ у сфері захисту прав і інтересів українців, які проживають в Італії. За словами Ігоря Осташа, в Кампанії проживає близько 100 тисяч українців з 320 тисяч, офіційно зареєстрованих /за неофіційними даними, в Італії проживає близько 700 тисяч українських громадян/. Він відзначив готовність керівництва Італії активно допомагати українським громадянам. Зокрема плянується створення спеціяльних навчальних центрів, які за рахунок бюджету Італії готуватимуть працівників соціяльних служб. Пройшовши вишкіл в такому центрі, українці отримають дипломи і зможуть леґально працювати, користуючись всіма перевагами дипломованого працівника соціяльної сфери. У ході зустрічей з керівництвом Неаполя і Кампанії досягнуто домовлености про створення української програми на одному з італійських телеканалів, а в найближчій перспективі – українського телеканалу.

Особливу увагу було приділено проблемі усиновлення українських дітей. Італійська влада зацікавлена в підписанні з Україною найближчим часом двохсторонньої угоди в цій сфері. Слід відзначити, що Італія посідає друге місце, після США, за кількістю усиновлених українських дітей (близько 4.5 тис.).

Укрінформ

АМЕРИКА І СВІТ

Вето у конфлікті про порти

ВАШІНҐТОН. – Президент Джордж Буш 21 лютого сказав, що накладе вето на закон, який підтримують члени його партії, щодо угоди, яка дозволить компанії з Об'єднаних Арабських Еміратів керувати шістьма з найбільших портів у США. Угоду на кілька мільярдів долярів з „Dubai Ports World" повинні укласти наступного місяця. Чільні представники Республіканської партії в Конгресі погрожують, що можуть запропонувати законопроєкт, який відкладе підписання угоди доки не буде доведено, що угода не становить жодної загрози національній безпеці. Дж. Буш запевняє, що немає жодної загрози безпеці, і що відкладення підписання угоди буде лише небажаним сигналом союзникам Вашінґтону в боротьбі з тероризмом. Реакцію Об'єднаних Арабських Еміратів на висловлювання американських конгресменів оприлюднив речник уряду у Вашінгтоні Бадер бін Саїд –„Його Величність шейх Абдула бен Заєд, міністер закордонних справ, висловив кілька зауважень, які я зацитую. Він сказав, що ми дуже тісно співпрацювали зі США в кількох випадках пов'язаних з боротьбою з тероризмом і до 11 вересня, і після нього. На додаток, наш міністер нагадав, що ми нещодавно підписали низку угод щодо припинення фінансування терористичних угрупувань, а також про нерозповюдження ядерної зброї. Тепер це вже не секрет, що ми передали США кількох підозрюваних в тероризмі". Спостерігачі кажуть, що цей конфлікт з колеґами по партії є політично небезпечним для Президента.

Палестинська адміністрація в кризі

ҐАЗА, Палестинські території. – Палестинський президент Махмуд Абас 20 лютого сказав, що Палестинська адміністрація опинилась у фінансовій кризі після того, як Ізраїль запровадив нові економічні обмеження і США вимагають повернення допомогових виплат.М. Абас промовляв у смузі Ґаза, де проводитиме переговори з керівництвом войовничого угруповання „Гамас", яке перемогло на нещодавніх палестинських виборах. Палестинський президент також додав, що розв'язання, запропоновані Ізраїлем є односторонніми.„На жаль, ізраїльський уряд не поводився з нами як партнер. Протягом останніх 5 років він відмовлявся визнавати нашого брата президента Ясіра Арафата партнером. Коли ми прийшли до влади, жодних переговорів, окрім Шарм ель-Шейху, не було проведено. При кожній слушній нагоді вони казали, що немає палестинського партнера. Вони хочуть запропонувати односторонні розв'язання, які ми відкинули. Я думаю, ви чули мою промову, коли я сказав, що ми відмовляємось від односторонніх розв'язань та від держави з тимчасовими кордонами". Раніше ізраїльський кабінет вирішив затримати щомісячні перерахування мільйонів долярів податків з митних перевезень, який він збирає від імені Палестинської адміністрації. Спостерігачі вважають, що ці дії спрямовані на послаблення палестинської підтримки „Гамас-у", який відмовляється визнавати Ізраїль.

Росія пропонує компроміс між ООН і Теграном

МОСКВА. – Чільні іранські представники 20 лютого прибули до Москви для переговорів щодо ядерної програми Теграну. Раніше Росія запропонувала компроміс, за яким Іран мав би збагачувати уран на російській території. Згідно з компромісною угодою, запропонованою Москвою, Іранові дозволять збагачувати уран для його ядерної програми – але лише в Росії. „Наше бажання – продовжувати діялог, щоб вирішити ядерні питання з Іраном. Але наразі він залишив стіл переговорів і тепер, окрім намагань переконати Іран змінити позицію, залишається зустріч МАҐАТЕ 6 березня. Ми будемо намагатися досягти максимального міжнародного консенсусу, щоб Іран відчував на собі інтенсивний міжнародний тиск", – сказав керівник зовнішньої політики ЕС Гав'єр Солана. Перед переговорами Москва дала чітко зрозуміти, що передумовою будь-якого договору має бути відновлення Іраном мораторію на ядерні програми. Але у Москві голова іранської делеґації заперечив будь-який зв'язок між російським пляном та іранськими ядерними об'єктами. Росія всіма силами проштовхуватиме угоду, яка для Москви є не лише справою престижу, а й допоможе захистити значні економічні інтереси Росії в Ірані, які можуть зазнати шкоди у разі, як міжнародна спільнота запровадить санкції.

Друга іракська провінція розриває контакти з британцями

БАГДАД, Ірак. – Керівна рада в іракській провінції, де британські вояки були зняті на відеоплівку, коли вони знущалися на іракськими цивільними, заявила, що вона припиняє будь-яку співпрацю з силами Сполученого Королівства. Рада в провінції Майзан також вимагає, щоб британські війська звільнили всіх затриманих. Рішення розірвати стосунки слідувало за подібними кроками місцевих властей у провінції Басра минулого тижня. Це означає, що більша частина південного Іраку, що контролюється британцями, тепер відмовляється від співпраці.Раніше британський військовий речник заявив, що слідчі беруть свідчення у потерпілих і збираються відвідати місто Амара, де стався цей інцидент.

Надій знайти живих на Філіппінах – мало

МАНІЛЯ, Філіппіни. – На Філіпінах, де внаслідок зсуву ґрунту 17 лютого, як вважають, загинули 1800 осіб, рятувальники з настанням темряви припинили шукати вцілілих. Сильний дощ та ймовірність того, що обладнання та рятувальники можуть бути засмоктані під 15-метровим шаром багна, ускладнювали порятункову акцію. За словами офіційних осіб, тепер першочерговістю є віднайдення тіл загиблих та допомога мешканцям, яким вдалося врятуватися. Президент Філіппін Ґлорія Аройо наказала перекинути до району лиха військові кораблі і катери берегової охорони для надання допомоги потерпілим в координації рятувальних операцій. Свідки розповідають, що земля здригнулася, здійнявся рвучкий порив вітру, а після нього накотився потік багна. На початку тижня від сильних злив у південно-східних провінціях загинули 16 осіб. Філіппіни лежать на шляху приблизно 20 тайфунів і десятків інших сезонних бур. Найбільш руйнівним був тайфун Тельма 1991 року, який спричинив повені, що призвели до загибелі принаймні 5 тисяч осіб.

Протести проти карикатур і відставка міністра

ЛОНДОН. – В Італії 18 лютого у відставку пішов міністер Роберто Калдеролі, який викликав обурення мусульман, одягнувши футболку зі зображенням данських карикатур на пророка Мухаммеда. Принаймні 10 осіб загинули 18 лютого в Лібії під час протестів проти дій італійського міністра. У Нігерії поліція застосувала сльозогінний газ проти учасників протесту. У Пакистані заборонено проведення протестів в столиці Іслямабаді за день до запланованої на 19 лютого демонстрації. У Росії правозахисники засудили рішення влади закрити місцеву газету, яка надрукувала карикатуру зі зображенням пророка Мухаммеда поруч з Ісусом, Будою та Мойсеєм. Волгоградська опозиційна газета „Вєсті" вмістила малюнок, на якому всі четверо дивляться теленовини, в яких показують сутички між двома групами екстремістів. Підпис під малюнком: „Ми їх цьому не вчили". 19 лютого один з представників мусульманського духовенства в Пакистані та його прихильники оголосили винагороду – більше мільйона долярів – для будь-кого, хто вб'є автора карикатур на пророка Мухаммеда, що вперше з'явилися в данській пресі. Данія того ж дня оголосила, що тимчасово закриє своє посольство у Пакистані та відкличе посла для проведення консультацій. Водночас в Ірані демонстранти на знак протесту проти публікацій карикатур спалили хрест навпроти данського посольства в Теграні. Тисячі людей взяли участь у акціях протесту в Гонг-Конгу та Бангладеші.

„Гамас" відкинув мирні переговори

ЛОНДОН. – Палестинський провідник Махмуд Абас 19 лютого закликав новий парламент, в якому домінують депутати від войовничого угрупування „Гамас", поважати чинні угоди з Ізраїлем та бути готовим до мирних переговорів. Речник „Гамасу" заявив, що угрупування ніколи не піде на переговори „допоки триватиме ізраїльська окупація". Промовляючи після церемонії присяги новообраних депутатів, М. Абас закликав Ізраїль і четвірку посередників - ООН, ЕС, США та Росію – відродити мирний процес. Він сказав, що не треба карати палестинський народ за його демократичний вибір, відповідаючи на погрози міжнародної спільноти припинити фінансову допомогу палестинцям у висліді перемоги „Гамасу" на виборах. М. Абас закликав „Гамас" якнайшвидше зформувати новий уряд. „Гамас" висунув кандидатуру свого чільного провідника в Ґазі Ісмаїла Ханія на посаду прем'єр-міністра. Іншого представника „Гамасу Азіза Дуяка, затверджено головою палестинського парляменту.

На Ґвантанамо порушують міжнародні закони

ЖЕНЕВА. – 16 лютого ООН оприлюднила звіт про американську в'язницю на базі Ґванатанамо на Кубі, де йдеться, що та в'язниця порушує міжнародні закони. Звіт закликає США дати можливість усім затриманим постати перед судом або звільнити їх і закрити в'язницю. Там мовиться, що деякі аспекти поводження з в'язнями можна вважати тортурами. Тепер в Ґвантанамо утримують приблизно 500 в'язнів, багато з яких були захоплені 4 роки тому. Слідчі ООН саму базу Ґвантанамо не відвідували, бо США не дозволили їм розмовляти з в'язнями наодинці. Попри те звіт містить детальну інформацію про умови на Ґвантанамо. Особливу стурбованість у ньому висловлено з приводу надмірного насильства під час перевезень в'язнів і з приводу примусового годування тих з них, хто оголосив голодування. І перше, і друге, за висновками слідчих ООН, є різновидом тортур. Представниця державного департаменту США Сандра Годжкінсон заявила, що американці не вважають тортурами примусове годування в'язнів: „Мета примусового годування осіб, які вирішили почати голодування, – спробувати врятувати їхнє життя і зберегти їм здоров'я. Важко навіть уявити, що хтось здатний розтлумачити це як тортури". Звіт гостро критикує також правовий аспект утримання в'язнів. Він звинувачує США в тому, що вони порушують міжнародне законодавство, багато років утримуючи полонених без суду. Вашінгтон назвав висновки звіту необґрунтованими, але легковажити цим звітом на 53 сторінки буде нелегко.

Сербія заперечує повідомлення про арешт Р. Младіча

БЕЛҐРАД, Сербія. – Сербський уряд та трибунал у Гаазі 21 лютого заперечили повідомлення про арешт командувача боснійських сербів генерала Ратко Младіча, якого звинувачують у скоєнні воєнних злочинів. Речник прем'єр-міністра Воїслава Коштуніци назвав повідомлення маніпуляцією, що має на меті зірвати співпрацю уряду з воєнним трибуналом ООН. Р. Младіча звинувачують у геноциді, злочинах проти людства та порушенні воєнних законів. Звинувачення стосуються вбивства у 1995 році восьми тисяч мусульманських чоловіків та юнаків у Сребрениці, що на сході Боснії. В січні Європейський союз знову попередив Белград, що якщо Р. Младіча не буде схоплено, то це ускладнить процес входження Сербії до ЕС.

За матеріялами ЗМІ

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

12 година дня. Услід за вівтарними хлопчиками до церкви входять священики, єрархи, Патріярх Любомир, якого Єпископ Василь Лостен провадить до почесного крісла Первоєрарха. Притихла заля очима майже пів тисячі осіб стежить за обличчями цих двох неперерсічних провідників. Вже близько 30 років слова „український Стемфорд" асоціювалися в громадській свідомості з Владикою Василем Лостеном і його енергійною, гідною подиву духовною та церковно-організаційною працею. Відзначаючи 25-річчя його єпископства, Свобода" в 2002 році писала: „...Кожний день і буквально кожна хвилина Стемфордського епарха сповнені діяльністю, й то такою, котра дає очевидні позитивні результати. Його енергія запевнює незмінно високий рівень навчання в Духовній семінарії св. Василія, постійний розвиток Української музею, українознавчої і релігієзнавчої бібліотеки, епархіяльної газети „Сівач", Українського довідкового центру з багатьма тематичними комітетами – іміґрації, молоді тощо, Владика втримує щоденний зв'язок з усіма парафіями, практичними порадами допомагаючи кожному священикові долати різні церковні і життєві проблеми. Навіть ті, хто знає Єпископа Лостена багато літ і зблизька, не перестають дивуватися з його працелюбної, динамічної вдачі, з таланту організатора, менеджера. Але ще більший подив викликає саме цілісність цієї людини, поєднаність у ній відданости зовнішнім справам і обов'язкам з інтенсивним і глибоким духовним життям...".

Мабуть, не один з присутніх тепер в церкві тихо думав собі, що такі подвижники, як Владика Василь, не повинні старіти, не повинні йти на емеритуру. Але хіба можна й припустити, що він стане менш активним християнином, ніж був досі?

І таким же теплом людських поглядів була огорнена постать Патріярха Любомира. Молімося за його здоров'я, щоб він ще довго так розважливо, з такою любов'ю і відповідальністю вів свою паству в Україні і в цілому світі до того стану, котрий означатиме якщо ще не організаційну, то внутрішню, духовну єдність Христової Вселенської Церкви.

Наступає кульмінаційний момент церемонії: Патріярх Любомир просить Господа зглянутися з неба на слугу Його, Єпископа Павла, що вводиться на престіл Стемфордської Епархії. „Подай йому духа мудрости і розуму. Вложи в його серце духа страху Божого, духа благочести і ревности, щоб він сповняв діло служіння для Твоєї святої Церкви...". А відтак Його Святість Патріярх проголошує: „Властю і повелінням Святого Апостольського Престолу Римського поставляю тебе епархом Стемфордським і передаю тобі законну владу у всіх ділах духовних і дочасних, і повіряю тобі Христове стадо, яке ти маєш провадити за прикладом Госода нашого Ісуса Христа, який віддав душу свою за своїх овець, щоб ти в день суду міг здати звіт зі свого управління Христу Богові нашому...".

Момент інтронізації: Патріярх Любомир благословить Єпископа Павла-Патрикія, зліва – Єпископ Василь Лостен.

Патріярх Любомир веде Владику Павла до його трону, кажучи: „Боголюбивий архиєрей Павло уводиться на престіл і поставляється епархом Стемфордським. Агіос!". Хор тричі повторює: „Агіос!".

Під час Служби Божої Блаженніший до глибини сердець зворушує присутніх своєю проповіддю – надзвичайно щирою і мудрою. Дякуючи від Синоду Єпископів і від усієї Церкви Владиці Василеві за взірцеву багаторічну діяльність, Патріярх каже: „Його управління справді було благословенне, епархія – в дуже доброму стані, добре загосподарена, забезпечена щодо душпастирства. Ми з великим подивом і сердечною вдячністю висловлюємо Владиці Василеві наше признання за все, чого він тут досягнув". Його Святість підкреслив, що Українська Греко-Католицька Церква сьогодні перебуває у втішному зрості і розвиткові, що вона і усвідомлює, і відчуває свою єдність, відчуває те, що вона і в Україні, і на поселеннях є міцною духовною і організаційною цілістю, і цей дар належить зберегти надалі, і що не тільки наші поселення потребують тісного зв'язку з Україною, але й Україна потребує такого ж зв'язку з поселеннями, „бо тут наша Церква існує правдиво і повноцінно"; і також „треба бути готовими та відкритими, щоб послужити іншим – усім, хто шукає Бога".

Після Служби Божої нового епарха Стемфордського Павла-Патрикія привітав представник Постійної конференції католицьких єпископів штату Конектикат Архиєпископ Генрі Мансел, а Високопреосвященний Архиєпископ Іґен свій вітальний виступ почав з вдячности Владиці Василеві, котрий, на думку кардинала, є „іконою в церковному провідництві", бо саме ім'я його –„Basil" означає – „царськість", тобто вище служіння, „але й Єпископ Павло приходить до нас з поважним духовним досвідом, і теж приносить ім'я, відоме в історії Церкви, навіть два таких імені, тому й від нього чекаємо здорового духовного плоду". З особливою теплотою кардинал Іґан висловився про Патріярха Любомира: „Владика Гузар – мій дорогий браткаринал, і нема другого такого, з ким би я так хотів би бути разом, як з ним. Таку саму радість я мав від тісного спілкування з Єпископом Василем, відчував нашу спільну працю як Боже благословення, бо через ці дві особистості струменіло в моє серце тепло від усієї Української Католицької Церкви".

Церемонія інтронізації закінчилася словом нового Єпископа Стемфордського Павла-Патрикія. Він дякував Патріярхові Любомирові, своїй сестрі Патриції і хрещеній матері Анні, схилив голову перед світлою пам'яттю своїх батьків, котрі „створили в нашій хаті умови, в яких народилося і почало зростати моє покликання до Бога". Владика щиро запевнив, що одержати пастирський жезл з рук свого заслуженого попередника – це велика честь, і він має в Бозі надію, що виправдає це високе довір'я Церкви.

Відтак всі присутні надхненно співали „Многая Літа".

Єпископ Василь Лостен вітає присутніх з пам'ятним днем введення на епархіяльний престол нового душпастиря.

Щойно інтронізований Єпископ Стемфордський Павло-Патрикій провадить Службу Божу в церкві Семінарії св. Василія Великого.

Архиєпископ Нюйоркський кардинал Едвард Іґен починає зворушливе слово, присвячене Василеві Лостенові і його наступникові Павлові-Патрикієв.

До питання про етнічні меншини

Як відомо, державні кордони майже ніколи не збігаються з етнічними, звідси й виникають проблеми взаємин націй титульних, тобто тих, чиїм іменем названо дану державу, і етнічних меншин, котрі теж цілком природним чином мусять дбати про свої права та інтереси. Історія знає різні варіянти співжиття титульних націй і етнічних меншин – як цілком врівноважені взаємним сприйняттям, визрілим протягом довшого часу порозумінням, толерантністю, як це характерне, наприклад, для сучасної Канади чи США, так і конфліктні, навіть трагічні, як от випадок з курдами чи з народностями колишньої комуністичної Югославії, де серби зловживали своїм панівним сиановищем. Особливо брутальним виявив себе в історії великодержавний російський шовінізм, котрий дискримінував і витісняв малі народи на їхній власній території. Згадаймо хоч би Прибалтику, зокрема Латвію, де корінне населення у висліді політики „злиття націй" зменшилося до 48 відсотків. Тому ледве чи можна було дивуватися з того, що в час розпаду СССР латиші дивилися на російськомовний елемент довкола себе, як на „п'яту колону" Москви, як на свого ворога, якого треба будь-яким способом позбутися. Подібний страх за майбутнє своєї культури, мови, одвічних народних звичаїв відчували, без перебільшення, всі поневолені Росією народи, в тому числі й українці. Етнічних конфліктів, подібних до прибалтійських чи середньоазійських, в незалежній Україні, слава Богу, не було. Зокрема обійшлося без ворожнечі між обома корінними націями в межах Української держави – українцями і татарами. Вільно себе почувають в Україні, маючи всі можливості для задоволення матеріяльних і духовних проблем, для збереження рідної мови і культури румунська, угорська, вірменська, єврейська, болгарська, грецька і, звичайно ж, російська громади. За роки незалежности виникли етнічні групи і групи корейців і в'єтнамців.

На жаль, це не означає, що етнічне небо над Україною цілком безхмарне. Суспільство ще не одужало від глибоких ран, заподіяних тоталітарним ладом. Українство в такій мірі було витіснене на задвірки імперії, що національне відродження потребує значно довшого часу, ніж 15 вільних років, тим часом нерозуміння цього викликає в радикальних елементів бажання негайно знайти „винних", перекласти на них всі негативи буття, демонізувати їх. Україна як багатоетнічна держава може зберегти рівновагу і здатність до дальшого розвитку тільки як політична нація, сенсом існування якої є узгодження інтересів всіх етнічних частин суспільного організму. І тут до ідеального стану речей ще далеко. Демократія навстіж відчинила двері, однак, увійшов у них і той, хто має злий намір зловжити нею. „Свобода" вже двічі вміщувала (*див. ч. 31, 2005 р. і ч. 6, 2006 р.*) матеріяли з приводу шкідливої діяльности в столиці України Міжнародної академії управління персоналом, керівники якої спеціялізуються в антисемітизмі, і це, ми певні, робиться для того, щоб кинути пляму на Українську державу, дискредитувати її в очах світу. Не тяжко здогадатися, кому це вигідно. Антисемістські публікації МАУПівських органів, журналу „Персонал" і тижневика „Персона-Плюс" за змістом і духом вповні збігаються з матеріялами московської газети „Православная Русь" та багатьох інших російських видань. В січні минулого року під московською антисемістською заявою поставили свої підписи, поряд з такими письменниками-шовіністами, як Олександер Проханов, й 19 депутатів Державної Думи. В Україні щось подібне є неможливим, задля скаламучення води „вороженьки" аж мусили заснувати спеціяльну „академію", однак, на жаль, в цілому українське суспільство на це дикунство ще не реагує з належною рішучістю. Не можемо ні недооцінювати себе, ні переоцінювати. Гідне людини і суспільства – знати всю правду про себе, добру й недобру. Вбережи, Боже, українців, віками окупованих і гонимих, від того, щоб, створивши нарешті свою державу, вони стали в ній гонителями для інших етносів.

СВОБОДА

Пам'ятаймо про Україну!

[illegible] — SVOBODA — [illegible]

FOUNDED IN 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published weekly on Fridays by the Ukrainian National Association, Inc. at 2200 Route 10, P. O. Box 280, Parsippany, NJ 07054

Головний редактор – Ірина [illegible]

Редактори: Ольга Кузьмович, Христина [illegible], [illegible], Петро Часто.

Svoboda: (973) 292-9800; Fax: (973) 292-0900

E-mail: svoboda@att.net Web-site: www.svoboda-news.com

Передплата на рік $55.00 [illegible] – $65.00. Для членів УНСоюзу $45.00 річно, [illegible] – $50.00. [illegible] – $1.00.

[illegible] „Свобода".

Periodicals postage paid at Parsippany, NJ 07054 and additional mailing offices.

Postmaster, send address changes to: Svoboda, P. O. Box 280, 2200 Route 10, Parsippany, NJ 07054.

Адміністрація „СВОБОДИ"

Директор видань	– д-р Володимир Прохоренко	(973) 292-9800 дод. 3034
	e-mail: prochorenko@unamember.com	
Адміністратор	– Володимир Гончарик	(973) 292-9800 дод. 3041
Керівник відділу оголошень	– Марійка Осціславська	(973) 292-9800 дод. 3040
	e-mail: adsukrpubl@att.net	
Передплата	– Марійка Пенджола	(973) 292-9800 дод. 3042
	e-mail: ukrsubscr@att.net	

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про шукання за новими Оксанами

У часі, коли я пишу оцю „О-КУ", тривають чергові Зимові Олімпійські Ігри, зростає наше зацікавлення та слідкування за ними у телебаченні. Це слідкування було, як завжди, дуже емоційне, бо усі ми особливо переживали успіхи та невдачі учасників, які представляли Україну. На жаль, покищо серед них було не так вже й багато переможців, але будемо сподіватися, що у наступних Зимових Олімпійських Іграх найдуться змагуни, які в більшому числі здобудуть передові місця.

Але чи не брала вас, глядачів, тепер заздрість, коли ви бачили радість дружин чи поодиноких змагунів з їхньої перемоги та ту радість, з якою вітали ці перемоги глядачі з країни, які ці переможці представляли? Так вже тепер завжди є у всіх видах спорту та у всіх спортових успіхах, які часто дають дружинам чи поодиноким змагунам не тільки особисту славу і радість з перемоги, але переносять її на громадян даної держави.

Успіхи у всіх видах спорту сьогодні приносять славу також цілій нації, з якої виросли ці спортовці, та часом ця слава голосніша та більш поширена, ніж різні успіхи в політичному житті. На це складаються різні причини і в першу чергу, популярність спорту, але також популярність телебачення, що дозволяє оглядати ці досягнення тисячам осіб, які в іншій спосіб не могли б бути учасниками змагань і не бачили б перемог громадян своєї держави.

Чи уявляєте тепер інакше таку популярність Зимових Олімпійських Ігор, що дуже ще недавно були далеко не „модними" та не знаними? Чи знаєте, що навіть американці, які завжди першуни у всьому, що „модне" та нове, вперше поважно поставилися до Зимових Ігор щойно в 1928 році, коли вони відбувалися у славному Ст. Моріц, в Швайцарії? Саме 15-літня ковзанярка з Норвегії Соня Геній здобула славу і здається залишилася в історії ковзанярства донині, як незабутня танцюристка на ковзанах. Тому не диво, що коли „наша" Оксана Баюл здобула таку ж славу у 1994 році, ми також стали ентузіястами Зимових Олімпійських Ігор, хоча, правда, лише глядачами на телевізійному екрані. Це і було може причиною пильного стеження за цьогорічними Іграми, хоча без тієї емоційної настанови, яка була попереднім разом. Усе ж перемоги Лілії Єфремової у біятлоні та чарівної пари Олени Грушиної та Руслана Гончарова у фігурному ковзанні порадували і породили надію, що українські першуни у зимових спортах та ентузіясти їх у нашій молодій державі вже відтепер почнуть підготовлятися до наступних Зимових Ігр, а вже, напевно, до наступних літніх. Бо сьогодні спортові змагання на міжнародному „фронті" не менш важливі, ніж усі політичні, та приносять так потрібну славу для України. А ми її хочемо і потребуємо.

О–КА

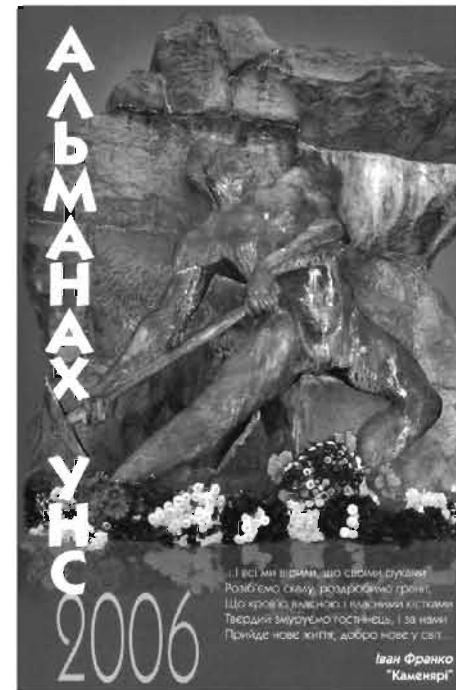
Чекаємо відгуків на Альманах-2006

Сподіваємося, що пошта цілком справно розносить в українські родини Альманах УНСоюзу на 2006 рік. Але найпевнішим знаком, що видання таки дійшло до адресатів, будуть прислані до редакції відгуки на прочитане.

Цьогорічна книжка присвячена 150-річчю від народження Івана Франка, в цьому тематичному розділі на особливу увагу заслуговує стаття львівського мистецтвознавця Василя Глинчака „До вершин Прологу", написана спеціяльно для нашого альманаху. Здатні не лише зацікавити, але й глибоко зворушити матеріяли до 140-річчя від народження Михайла Грушевського, 100-річчя від народження Івана Багряного, 100-річчя від народження Святослава Гординського, 120-річчя від народження засновника Пласту Олександра Тисовського-„Дрота", дослідження про прихильного до України польського діяча Яна Гербурта. Певна річ, не могли ми забути про 20-річчя від Чорнобильської катастрофи. Маємо надію, що жоден з читачів не пропустить і розділу „Два українських детективи" – тут знайдете справді гострі сюжети, котрі викличуть гаряче бажання глибше вивчити історію України.

Пишіть нам про все – що сподобалося і що не сподобалося. Як завжди, чекаємо конкретних пропозицій щодо тематики, котру міг би представити наступний Альманах-2007.

З приводу минулорічних альманахів ми діставали багато справедливих нарікань на зволікання з друком нашого видання. Не знімаючи з себе вини, хочемо пояснити, в чому річ. Книжка могла б виходити з друкарні задовго до Нового року, скажімо, в перший чи другий тиждень грудня, однак, щоразу нас затримує церковний календар. Скоріше, ніж за два тижні до Нового року, ми не можемо дістати його від Отців-василіянів. Якщо хтось з наших читачів може підказати, як це зробити швидше, то будемо дуже вдячні. Можливо, почнемо обходитися без цього календаря? Але не хотілося б порушувати традицію.

Редакція „Свободи"

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Ми віримо Президентові

До „любощів" самозваного „старшого брата" українцям не звикати. Та ось напередодні Нового року Кремль напустив чергову ману – затіяв проти України газову війну: зажадав за голубе паливо, ні з того ні з сього, вп'ятеро вищу ціну. Мовляв, плати, „братішка", скільки сказано, або я тебе заморожу у Хрещенських хуговіях, як виморював голодом і холодом у лихопам'ятнім 1933 році. Імпер-президент В. Путін пішов на „поблажки": віддайте свої газогони білокам'яній чи візьміть у нас позичку – три мільярди долярів, щоб розраховуватись. Та нелюбе московським володарям „помаранчеве керівництво" не сплохувало. Захищаючись від підступного економічного наскоку, українці безпомильно розгадали в ньому цілком конкретні колоніялістські заміри.

Українцям вернулося на пам'ять давнє застереження Івана Котляревського з „Москаля-чарівника": „З москалем товаришуй, та не забувай, що він на тебе носить камінь за пазухою".

У газовій епопеї за командою кремлівського диктатора на українців накинулися комуністи, есдеки, реґіонали, намагаючись повалити „помаранчеву владу" – ніби за газову угоду з Росією. Та українцям стало зрозуміло, що уряд покарано не за газові контракти (при всій їхній недовершеності), а за політичну самостійність, непіддатливість неоколоніялістам. Пославши Кабінет міністрів у відставку, парляментські герострати й не заїкнулися, аби анулювати злощасну газову угоду та укласти нову, скроєну на власний копил. В лютій ненависті до „помаранчевої влади", до українського народу продовжують навішувати всіх собак на нашу мову. Бідна заручниця. Допоки?!

До честі нашого Президента й уряду – від самого початку газової катавасії вони контролювали ситуацію, на московське нахабство відповідали контрударами, не визнали неправомірного рішення Верховної Ради.

Цілком обґрунтовано В. Ющенко наголошує, що мова йде зовсім не про газ, а про зазіхання на наш державний лад, замах на суверенітет України, тому зажадав від парляменту скасувати в основі своїй антиконституційне рішення.

Українці в більшості своїй збагнули, що газовий шантаж є політичною акцією недоброзичливого сусіда. Він прорахувався. Поставити Україну у васальну залежність від Москви ніколи вже не вдасться. Краще вже сплачувати за енерґоносії за цінами ринку, ніж вертатися в „тюрму народів".

Я маю абсолютні підстави вірити в свого Президента. В його мудрість і патріотизм. Тяжко вражений фізично, він виграв Помаранчеву епопею, відбув атаки у газовому протистоянні з Москвою, дав відкоша спробам заграбастати українські газогони.

Сьогодні українське суспільство стривожене і напружене. Від свого Президента народ очікує високого помислу і вольового чину, сягнистих поступувань до втілення Майданових покликів і програм.

Михайло Іщенко,
м. Канів

Допомогли побудувати церкву

Таня і Аполінарій Осадци з Ґлен Спею, Н.Й., у 1996 році фінансово підтримали будівництво нової церкви в рідному селі Волощині за проєктом Богдана Статкевича. На фото: Таня Осадца з внучкою Інесою на освяченні церкви Положення Ризи Пресвятої Богородиці.

Марта К.,
с. Волощина, Тернопільської обл.

„Не зрадь Майдану!" – передвиборний проєкт журналу

Редакція журналу „Бористен" готує публіцистично-агітаційний збірник „Не зрадь Майдану!", до якого мають увійти дописи, статті, роздуми та коментарі, спрямовані на підтримку пропрезидентських сил на виборах до Верховної Ради України в березні 2006 року. Окремий розділ „Українська діяспора занепокоєна" включає матеріяли, котрі підготували автори з-за кордону.

Проєкт в першу чергу спрямований на аґітаційну роботу в Дніпропетровській, Донецькій, Луганській областях.

Головне завдання поточної днини – забезпечити найбільший наклад вже фактично готового збірника.

Добровільні датки будуть з вдячністю прийняті за такою адресою: „Ukrainian-American Archives and Museum", 11756 Charest Street, Detroit, MI 48212 з обов'язковою поміткою на чекові „Book fund". Заздалегідь вдячні за Вашу підтримку!

Фідель Сухоніс,
редактор журналу „Бористен",
Дніпропетровськ

Чому потрібні переклади української літератури?

У київській „Літературній Україні" з 19 січня ц. р. письменник Володимир Яворівський у своїй статті „На Майдані" цитує слова Василя Павличенка з села Фрунзе Нижньогірського району в Криму: „Після української мови (єдиної державної) перевагу треба надавати мові англійській, знання якої полегшить спілкування з представниками будь-якої країни".

Слова В. Павличенка мене дуже врадували, бо я вже довгий час висилаю, як подарунок студентам в Україні, свої англійські переклади – насправді двомовні твори – „Лиса Микиту", „Мойсея" і нещодавно „Енеїду", разом понад шість тисяч примірників. Це коштовна справа, бо перевезення самої „Енеїди" коштував дві і пів тисячі долярів. Ці твори допомагають не лише студентам при вивченні англійської мови, але й викладачі користуються ними як навчальним матеріялом.

Українська частина дає змогу студентам читати ті шедеври і порівнювати їх з перекладом. Тепер вже маю готовий до друку переклад поем Івана Франка „Іван Вишенський" і „Дон Кіхот", але на їх видання потрібно допомоги співвітчизників, бо мої заощадження зовсім вичерпані.

Переклади наших клясичних творів повинні бути у всіх бібліотеках світу, бо без них він ніколи не дізнається про наші літературні скарби.

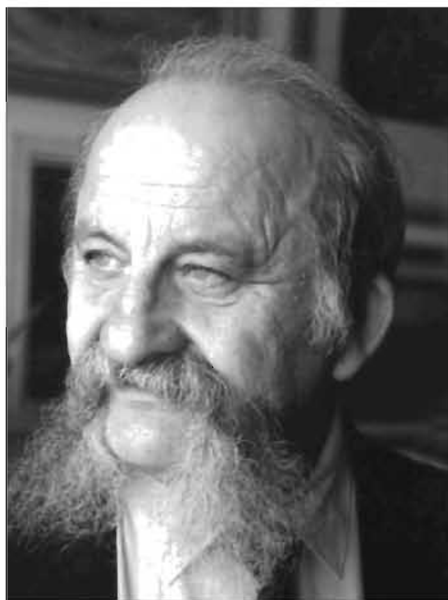
Пам'ятаймо слова Івана Франка: „Лише твори, перекладені на світові мови, можуть уважатися клясичними".

Вони, а не гопак, є картою вступу в коло культурних народів. Наші смертельні вороги інформують світ про нас як про примітивних селюків. Таке писав про нас такий „ґосподін" Іґнатієфф – той, хто тепер репрезентує нас в канадському парляменті.

Богдан Мельник,
Торонто

Академікові М. Мушинці – 70 років

Відомий українознавець Словаччини

Академік Микола Мушинка

На останній сторінці книжки „Музей визвольної боротьби України та доля його фондів" (Прага, 2005) про Миколу Мушинку сказано, що він „є найвизначнішим україністом в Словаччині". Я додав би, що він є й найпродуктивнішим українським науковцем, і не тільки в Словаччині, оскільки майже щодня з-під його пера появляється то стаття, то книжка, то збірник, і не лише українською мовою. М.а Мушинка – автор близько 70 книжок, 1364 статтей, 436 рецензій.

Народився Микола Мушинка на Пряшівщині (сьогодні Словаччина), в лемківсському селі Курові, 20 березня 1936 року. Середню освіту здобув в українській школі в Пряшеві, а опісля вчився у Празі, звідки його вислали на аспірантуру до Києва, але через зв'язки з шістдесятниками та спробу перевезти рукопис І. Дзюби „Інтернаціоналізм чи русифікація" його звільнили з аспірантури, і він захистив кандидатську дисертацію в Карловому університеті.

Мушинка, як фолкльорист, етнограф, літературознавець, культурноосвітній діяч, з 1960 по 1968 р. працював на катедрі україністики філософського факультету Університету Павла Йозефа Шафарика у Пряшеві. На цей час припадають його перші наукові праці. У 1968 році Миколу Мушинку за його зв'язки з українськими дисидентами було звільнено з праці. Микола Мушинка працював пастухом в колгоспі та кочегаром у Пряшеві, але не перестав займатися наукою, і саме на час „вигнання з науки" припадають книжкові видання, що вийшли з-під пера М. Мушинки, за допомоги діяспорних організацій та окремих осіб: „Книжковий знак шістдесятників" (1972), „Володимир Гнатюк і Закарпаття" (1975), „Фолкльор русинів Войводини" (1976, 1987) та деякі інші.

У 1990 р. Миколу Мушинку було реабілітовано і він повернувся до університету в Пряшеві, де продовжив активну дослідницьку працю, зокрема з УВУ та Енциклопедією українознавства, з НТШ у Франції та Канадським інститутом українських студій в Едмонтоні. Окремої уваги заслуговує дослідження про Музей визвольної боротьби України в Празі. Після 1945 р. КГБ вивезло з Праги 40 тон архівних матеріялів про визвольну боротьбу в Україні, але після довгих розшуків М. Мушинці вдалося їх віднайти в архівах СБУ. 1996 року у Мельбурні (Австралія), з допомогою українців Австралії, М. Мушинка видав першу книжку з архівними матеріялами та висновками англійською мовою. У 2005 р., під час Днів української культури в Празі, Микола Мушинка представив перекладену на чеську мову книжку „Музей визвольної боротьби України та доля його фондів", з резюме англійською мовою. На той самий рік припадає і доповнене видання цієї праці з фактичним матеріялом та архівними фотографіями у Києві. У 1997 р. Миколі Мушинці було присвоєне звання академіка НАНУ.

Академік М. Мушинка тепер на пенсії, але не припиняє своїх наукових досліджень та активної участи в громадському житті.

Й. Сірка,
Торонто

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ в ДІТРОЙТІ, Миш.

повідомляє, що

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

відбудуться

в неділю, 19 березня 2006 р., о год. 1-ій по пол.
в Українському Культурному Центрі,
26601 Ryan Road, Warren, MI 48091

У загальних зборах зобов'язані взяти участь з рішаючим правом голосу: члени управи Окружного комітету, конвенційні делегати, та по два делегати наступних відділів:

20, 82, 94, 165, 174, 175, 292, 341

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

У нарадах візьмуть участь:

д-р Олександер Серафин – контролер УНС
Анатолій Дорошенко – Почесний член Головного Уряду УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

д-р Олександер Серафин – голова Округи
Роман Лазарчук – секретар
Олександра Лаврин – касир

To book a room or event call: (845) 626-5641, ext. 141
216 Foordmore Road * P.O. Box 529
Kerhonkson, NY 12446
E-mail: Soyuzivka@aol.com
Website: www.Soyuzivka.com

КАЛЕНДАР ПОДІЙ 2006р.

24 ЛЮТОГО
KAFAS Banquet, Kerhonkson Accord First Aid Squad Installation Banquet

10 – 12 БЕРЕЗНЯ
Річна Пластова Зимова Рада куренів „Хмельниченки" і „Чорноморці".

31 БЕРЕЗНЯ – 2 КВІТНЯ
Річна Рада Пластового Куреня „Чорноморські Хвилі".

22 КВІТНЯ
Alpha Kappa Sorority Formal Dinner Banquet.

23 КВІТНЯ
Традиційне святкування Великодніх Свят (Brunch) від год. 11:30 ранку.

28 КВІТНЯ
Ellenville High School Junior Prom.

28 – 30 КВІТНЯ
Spa Weekend – 95-ий Відділ Союзу Українок.

29 КВІТНЯ
„TAP" Нюйоркський фестиваль пива у Гантері, переїзд автобусом із Союзівки – 60 доларів.

14 ТРАВНЯ
Святкування Дня Матері.

20 ТРАВНЯ
Весільне прийняття.

21 ТРАВНЯ
Communion Luncheon Banquet.

25 – 26 ТРАВНЯ
36-та Конвенція Українського Народного Союзу.

3 ЧЕРВНЯ
Весільне прийняття.

5 – 9 ЧЕРВНЯ
Eparchial Clergy Retreat.

10 ЧЕРВНЯ
Весільне прийняття.

11 – 16 ЧЕРВНЯ
УНС – конференція Клюбу Сеньйорів.

16 – 18 ЧЕРВНЯ
Вікенд призначений батькам, що усиновили дітей з України.

17 ЧЕРВНЯ
Весільне прийняття.

18 ЧЕРВНЯ
Святкування Дня Батька на Союзівці.

23 – 24 ЧЕРВНЯ
Пластова Рада куреня Шостокрилих.

24 ЧЕРВНЯ
Весільне прийняття.

25 ЧЕРВНЯ – 2 ЛИПНЯ
Перший табір „Пташат".

25 ЧЕРВНЯ – 7 ЛИПНЯ
Тенісовий табір для дітей.

26 – 30 ЧЕРВНЯ
Exploration Day Camp.

З РЕДАКЦІЙНОЇ ПОШТИ

Перепоховання повстанців у волинському селі

12 лютого 1942 року четверо вояків УПА чекали на лишнівського сільського старосту біля вогнища в урочищі Видишів Маневицького району, що на Волині. Але він виявився зрадником і „здав" хлопців енкаведистам. Зав'язався нерівний бій.

Повстанці загинули. А поховали їх, просто засипавши землею, самі ж лишнівці, яких енкаведисти привезли для впізнання убитих. Незадовго після того бою всіх їхніх родичів вивезли до Сибіру. Після повернення мати одного з повстанців на місці загибелі насипала символічну могилу та встановила хрест...

Історію загибелі вояків розповів маневицькому благочинному УПЦ Київського патріярхату о. Михайлові Мельничукові мешканець сусіднього села Карасин Степан Антончик, який під час Другої світової війни мав зв'язок з УПА. Священик поставив за мету відшукати останки полеглих героїв та перепоховати їх за християнським звичаєм. Він розшукав та опитав родичів загиблих, очевидців трагедії, розіслав запити в архіви. Коли ж остаточно стало зрозуміло, що полеглі – борці за Україну, отримав дозвіл на ексгумацію. Її провели 11 листопада 2005 року. Знайшли рештки Івана Бабія, Василя Бабія і Радіона (прізвище невідоме). За участю о. Володимира Курчина й лишнівського сільського голови Тетяни Ковердюк, о. Михайло організував похорон. Фінансово в цьому допомогла громада УПЦ КП з Маневичів, місцеві патріоти – жертводавці.

На похорон прибули вірні з усіх маневицьких парафій, хор Свято-Троїцького храму з Маневичів, представники політичних партій і громадських організацій, ветерани УПА. Наприкінці Богослужіння, під час переспіву „Вічна пам'ять", пролунав салют слави. Отець Михайло виголосив проповідь про любов до Бога і Батьківщини, яка надихає людей на героїчні вчинки. Віддаючи останню шану повстанцям, священики заспівали їхні улюблені пісні „Ой у лісі на полянці" та „Повіяв вітер степовий".

Федір Швець,
Розевіл, Каліфорнія

Розкрий, земле, груди

Поліськая земле, земленько, землице!
Розправ свої груди, розкрий їх сповна.
Вже годі таїти, відкрий таємниці,
Безсмертних героїв назви імена.
Я бачу, цього ти зробити не в силах,
Лани і ліси, болота і поля.
Як квіт на калині рясніють в могилах,
Багата ти ними, моя ж ти земля.
Віддай нам свої безіменні могили,
Їх тлінні останки, що в змагах лягли.
Тебе ж, моя рідна, вони боронили
Життя, як один, за тебе віддали.
Віддай нам, щоб з честю ми їх схоронили
Як совість і звичай вкраїнський велить.
Щоб всі їхні душі Господь милостивий
До себе прийняв у небесну блакить.
Навколішки стану, благаючи в Бога,
Щоб рани твої назавжди зажили.
І всі безіменні герої до Нього
Навіки у Царство Небесне прийшли.
Щоб пахли медами поліські трави,
Щоб знову співали в гаях солов'ї.
Під сонцем зростали і множили славу
Щасливі онуки і діти твої.

Федір Швець

Европейський вибір України, СБУ і телефони

Живучи у США, я постійно спілкуюся з Україною телефоном. Але мій зв'язок з Україною за часів Кучми був заблькований. Тоді не було можливостей щось з цим зробити. Після грудня 2004 р. ситуація поліпшилась, але не надовго. У серпні 2005 р. мої телефони знову заблькowано тодішнім головою РНБУ П. Порошенком. Після зняття Порошенка з посади я звернувся до СБУ з заявою, у якій говорилося:

„У перших числах серпня ц. р. під час розмови з своєю знайомою в Києві я висловив кілька критичних зауваг на адресу тодішнього секретаря РНБОУ Петра Порошенка. За кілька днів після цієї розмови усі мої спроби зв'язатися з моїми знайомими у Києві, в тому числі з редакцією газети „Літературна Україна", закінчувалися безуспішно. Усі телефони, на які я телефонував, заблькowано. Сьогодні вже місяць, як здійснюється ця блькада"...

Після подання цієї заяви мої телефони було розблькowано. Про що говорять ці факти? Що попри те, що Україна взяла курс на Европу, правоохоронні служби України і далі вдаються до підслухування телефонних розмов та до порушення підписаних Україною міжнародних, зокрема Европейських угод. На щастя, нове керівництво СБУ (після відставки голови РНБУ П. Порошенка) скасувало незаконну блькаду моїх телефонів. Але не надовго. Десь у половині листопада 2005 р. усі мої спроби зв'язатися телефоном з Україною не мали успіху. Тоді я вдруге звернувся до голови СБУ:

„На превеликий жаль, мій телефонний зв'язок з демократичною Україною знову заблькowано. Усі мої спроби зв'язатися телефоном з цілим рядом організацій України в останні два дні безуспішні. За чиєю вказівкою – не знаю – мій зв'язок з Україною заблькowаний. Я гадаю, що СБУ, яка стоїть на сторожі безпеки України та її престижу у світі, може знайти порушників міжнародних угод, які перекривають вільний обмін інформацією між громадянами пданети. І це не лише з Києвом. Я не можу зв'язатися з Одесою, Дніпропетровськом та іншими містами".

Після цієї заяви мій зв'язок став виглядати так: мене з'єднували з тим, до кого я телефонував, а тоді після кількох слів роз'єднували. Тобто блькада стала більш вишуканою. На Київській телефонній станції чергував спеціяльний працівник, який стежив за моїми телефонами і переривав зв'язок посередині розмови. Так було у Києві. Але до інших міст я і далі не міг дозвонитися. Блькада тривала. Це змусило мене знову звернутися до голови СБУ:

„На превеликий жаль, мій телефонний зв'язок після моєї заяви від 18.11.05 не налагодився, зате перешкоди набрали більш „вишуканих" форм. У Києві мене з'єднують з тим, до кого я телефоную, а тоді після кількох слів роз'єднують. Виходить, що моя заява не прикрутила, а удосконалила злочинців. Позбавляти зв'язку осіб, яким такий зв'язок гарантовано угодами, підписаними Україною, значить коїти злочин.

Я звертаюсь до Вас, пане Дріжчаний, вдруге і, думаю, востаннє, бо якщо єзуїтські методи позбавлення права на спілкування не припиняться, я змушений буду притягнути до кримінальної відповідальности керівників Служби Безпеки України, які не можуть забезпечити дотримання Україною підписаних нею міжнародних угод". Після цієї заяви блокада повернулася до свого первісного стану. З дня 23 листопада 2005 року всі мої телефони до України заблькowано. Ця обставина змушує мене звернутися до вільної преси України

Що ж це діється? Коли влада України робить усе можливе, щоб Україна вступила до Европейського союзу та інших атлантичних структур, які, побіч усього іншого, шанують людські права і свободи, Служба Безпеки України вдається до засудженої усім світом практики позбавлення громадян плянети права на вільне спілкування і вільне поширення своїх поглядів.

Я звертаю увагу громадськости на ці ганебні факти, бо вона єдина, як показав здвиг Майдану, може спинити апетити фарисеїв, що, вдаючи з себе захисників закону, на ділі глумляться з нього. Люди, будьте пильні!

Святослав Караванський,
США

Настав час прощати

Допис Міри Гармаш „Праця, не дуже благородна" („Свобода, 10 лютого) нагадав мені ідеологічні баталії у другій половині XX століття. М. Гармаш картає Д. Павличка, забуваючи, що він, як і багато інших, жив і формувався в системі тотального наступу і руйнування людської гідности: доноси, вимушені покаяння, сексотство, лжесвідчення, цензура, залякування, терор, насилля і т. п.

Про ці „атрибути" тієї системи, адептів якої й сьогодні не бракує в Україні, Міра Гармаш не згадує. Їй чомусь вигідніше звинувачувати в „гріхах" її жертви. Часи змінилися. Сьогодні, думаю, прийшла пора прощати – як, не сумніваюся, простив би і Митрополит Шептицький.

Іван Даниленко,
Сомердейл, Н. Дж.

З приводу однієї публікації

До нас, до Едмонтону в Канаді, „Свобода" приходить з великим спізненням, тому щойно сьогодні реагую на допис отця-ієромонаха Даниїла („Потрійне свято в Церкві–памятнику"), поміщеному в „Свободі" 13 січня ц. р., в ч. 2.

У своєму дописі о. ієромонах Даниїл описує відзначення події 40-літньої давнини – закінчення будови Церкви-памятника св. Андрія Первозваного у Бавнд-Бруці, яка разом з цвинтаром стала Українським Пантеоном поза межами України. Отець Даниїл відзначив жертвенність української громади в США, завдяки якій цей проєкт здійснено.

Кожне велике діло не постає з нічого, все з'являється хтось з людей, хто дає йому початок. Про тих, які зродили ідею будови Церкви-памятника в Бавнд-Бруці, які переконали українську православну громаду в США в потребі такої церкви, які змобілізували вірних і втілили в життя задум створення Українського Пантеону, отець Даниїл не згадав. Цвинтар і Церква-памятник у Бавнд-Бруці були задумом Владики Мстислава. Здійснити цей грандіозний проєкт його надихнула велика любов до своєї Церкви і віра в українську людину. В крипті під „своєю" церквою знайшов він, вже як перший Патріярх Української Автокефальної Православної Церкви, свій вічний спочинок.

Також у цивілізованому світі водиться згадувати архітекта, який проєктував визначні будівлі – це ж його вклад в культурне життя суспільства. Для Церкви-паматника цим архітектом був уроженець України Юрій Кодак.

Не знаю о. ієромонаха Даниїла. Якщо він молода людина, то, мабуть, не переживав подій, настроїв, задумів, турбот і не спілкувався з людьми, причетними до подій 40-50-літньої давнини. Одначе йому, як ієромонахові Української Православної Церкви в США, не личить присипати порохом забуття тих, яким сьогодні ми завдячуємо Церкву-памятник – духовний центр нашої Церкви в США.

В дописі прочитав, що Архиєпископ Антоній відзначив Грамотою благословення Тараса Павловського, довголітнього диригента хору при Церкві-амятнику у Бавнд-Бруці. Запевняю Т. Павловського, що мені і тисячам тих, які за ті десятиліття мали можливість слухати того співу, це незабутні переживання, і ми йому за це щиро вдячні.

Ярослав Скрипник,
Едмонтон, Канада

ЖИТТЯ ГРОМАДИ

„Чорноморська Січ" – на будівництво Культурного центру

ВИПАНІ, Н. Дж. – Місто Випані невдовзі стане важливим Українським осередком культури – тут будується Український культурний центр з розваговою і спортовою залями, приміщеннями для молодечих і громадських організацій, Школи українознавства. Після закінчення будови УКЦентру і парафіяльної резиденції (вона вже завершується) розпочнеться будова нової церкви і дзвіниці.

Початок українського організованого життя у Випані сягає 1908 року, коли сюди прибули емігранти-заробітчани з Західньої України. У 1912 році їх нараховувалося 50 осіб. З бігом років це число постійно зростало, завдяки чому виникли організації, відділи братських союзів, були збудовані церква та мала заля, де проводилися родинні і громадські імпрези. Значного підсилення ця громада зазнала після закінчення Другої світової війни, коли прибули українські скитальні з Західньої Европи.

Пізніше ці місцевості прийняли тисячі „нових" українських переселенців з інших міст Ню-Джерзі і Ню-Йорку. Випані стало осередком нового поселення. Згідно з переписом населення у 1990 році у Випані і околиці проживало понад 4.8 тис. українців, а уже в 2000 році це число зросло до 8.489 осіб. Такий зріст числа українців в цьому містечку і околиці обумовив потребу будівництва більшої церкви та культурного центру.

Школа українознавства, що має 300 учнів, наймає приміщення в католицькій середній школі в Денвілі. Пластова станиця, що перенеслася сюди з 300 пластунами, відчуває тісноту. Місцевий осередок СУМ, що має 80 членів теж потребує більшого приміщення. А крім них, ще є танцювальна група „Іскра", філія Школи народних танців Роми Прийми-Богачевської, відділ УККА, відділи братських союзів, Союзу Українок.

Наприкінці минулого року, після зустрічей і плідних переговорів між Управою УСЦТ „Чорноморська Січ" в Нюарку і о. Романом Мірчуком – парохом місцевої Української католицької церкви св. Івана Хрестителя, і Орестом Кущиною – головою Будівельного комітету, узгіднено переселення цього найстаршого в Америці українського спортового осередку до Випані. „Чорноморська Січ" матиме приміщення в новому культурному центрі та доповнюватиме виховні програми згаданих вище організацій, у фізичній культурі і спорті.

Дружини „Ч. Січі" з копаного м'яча, відбиванки, продовжуватимуть виступати в американських лігах і чемпіонатах УСЦАК, в яких теж братимуть участь дружини з плавання, гольфа, тенісу і шахів. „Чорноморська Січ" проводитиме літні спортові школи та видаватиме свій журнал „Наш спорт". 22 січня представники управи „Ч. Січі" провели зустріч з парохом і головою будівельного комітету, яким вручили ухвалену загальними зборами суму вкладу на будову спортової залі при УКЦентрі – 100 тисяч долярів. В складі делегації УСВТ „Чорноморська Січ" були Омелян Твардовський, Олесь Напора, Володимир Темницький, Бил Вінсент, Андрій Панас, Гриць Сергіїв, Михайло Завадівський і Дарія Твардовська-Вінсент. Свої пожертви на будову УКЦентру і нової церкви зложило ряд членів УСВТ „Ч. Січ", які вже раніше поселилися у Випані і околиці.

Омелян Твардовський

Бібліотека в Українському музеї

ЧИКАҐО. – В Українському національному музеї від самого початку його заснування діє бібліотека, матеріяли якої почали збирати 1955 року. Тоді разом з Товариством українських бібліотекарів Америки було започатковано Український бібліографічний центр, а відтак – Архів дивізійників та УПА. На сьогодні бібліотека нараховує 16 тисяч матеріялів. В жовтні 2002 року всі музейні писані матеріяли були перенесені до нового приміщення, і відтоді почалося упорядкування бібліотеки. Катальогування ділить книжки за темами – релігія, історія, мистецтво, література. Рівночасно маємо новопридбані і подаровані дорогі книги „Тисяча років української суспільно-політичної думки,„Україна козацька держава", „Історія української ікони" Д. Степовика, збірка матеріялів про Голодомор і Чорнобиль.

Друга відокремлена збірка – 200 рідкісних книжок. Це дуже старі видання творів Т. Шевченка і Я. Головацького, Марка Вовчка, І. Франка, В. Винниченка та ін. Треба згадати про музичну збірку співаників і пісень з давніх років.

Архів поділений на дві частини: періодика і особисті матеріяли. Маємо на мікрофільм „Січові Вісті" (1918 –1919), „Січ" (1919), „Оса" (1919). З особистих матеріялів маємо документи і рукописи Олеся Бабія, Степана Риндика, Леоніда Полтави, Романа Вереса та ін.

Закінчу словами Леоніда Полтави: *„Український музей – це перлина в короні українського Чикаґо, короні, що блищить і переливається багатьма барвами життя". А книжки блищать найяскравішими барвами.*

Калина Дрогомирецька

Урочисто відзначили 85-ліття УВУ

МЮНХЕН. – 17 січня з нагоди 85-річчя від дня заснування Українського Вільного Університету у Відні відбулися в Мюнхені святкові заходи. 16 січня Апостольський Екзарх для українців-католиків в Німеччині і Скандинавії Петро Крик відправив у соборі Покрова Пресвятої Богородиці, в сослуженні шести священиків та одного диякона, Архиєрейську Службу Божу та Панахиду за покійних професорів, працівників, студентів і добродіїв. Співав катедральний хор „Покров" під проводом Станіслава Чуєнка. Серед присутніх були ректор УВУ проф. д-р Альберт Кіпа, Посол України в Німеччині д-р Ігор Долгов, Генеральний консул України в Мюнхені д-р Валерій Степанов, студенти, ґрадуанти та численні гості. Посол І. Долгов передав дар від України – збірку найновіших українських книжок.

17 січня в актовому залі була влаштована виставка видань університету, що, згідно з бібліографією, яку опрацював Роман Яремко, начисляє за 85 років праці понад 600 бібліографічних позицій. Квартет сурмачів Вищої музичної школи Мюнхену впровадив публіку бароковою фанфарою в програму вечора.

Ректор УВУ привітав гостей, серед них кардинала Фрідріха Ветера, римокатолицького Архиєпископа Мюнхену та почесного доктора УВУ, Владику Петра Крика від УГКЦ, Посла України д-ра Ігоря Долгова, Емілію Мюллер – міністра федеральних і європейських питань Баварії, представників 14 німецьких і українських університетів, серед них проф. д-ра В'ячеслава Брюховецького – президента Києво-Могилянської академії, д-ра Вернера Шубо – проректора мюнхенського Університету ім. Людвіг-Максиміліяна, д-ра Людвіг Шпенле – представника баварського парляменту, та 24 депутатів того ж парляменту, членів консулярного корпусу на чолі з Генеральним консулом України д-ром Валерієм Степановим та ряд інших особистостей.

Посол Ігор Долгов зачитав вітального листа від міністра закордонних справ України д-ра Бориса Тарасюка. Міністер Емілія Мюлер вітала присутніх від міністра-президента Баварії. Доповідь „Християнські корені европейської ідентичности" виголосив проф. д-р Ганс Маєр з Мюнхенського університету.

Привіт від студентів УВУ виголосила докторантка Мар'яна Сакаль. Було вручено проф. д-рові Володимирові Стойкові медалю „За заслуги для УВУ", а інж. Юрієві Саюкові присвоєно звання почесного сенатора. Відповідні похвали виголосили директор Інституту УВУ для ринкової економіки в Україні д-р Ганзюрген Дос та проф. д-р Микола Шафовал.

Музичне обрамлення академічного акту творив струнний квартет „Мелодія" з Львова під проводом проф. Ористи Когут. Акт закінчено співанням академічного гимну, а квартет сурм виконав бароковий марш.

Під час свята баварське телебачення знімало весь перебіг святкувань для документального фільму про історію УВУ, що буде висвітлений весною 2006 р.

Вшанували Героїв бою під Крутами

Учасники відзначення річниці бою під Крутами

ЧИКАҐО. – Пласт і СУМ разом з Школою українознавства при церкві св. Миколая під патронатом УККА відзначили річницю Крут 28 січня в залі школи Української католицької церкви св. Миколая, а ОДУМ і учні Школи українознавства при церкві св. Володимира – в залі Української православної церкви св. Володимира. Відзначення в різних місцях обумовлене тим, щоб у них взяли участь всі учні шкіл україноанавства.

Голова ОДУМ-у в Чикаго Тарас Коновал виголосив доповідь та показав прозірки з міста Крути, Києва та провідників Української держави в бурхливі роки будування Української держави. Зі словом до молоді від УККА звернулися Микола Міщенко та Тетяна Барановська, директор школи.

Т. Коновал в своїй доповіді казав: „Бій під Крутами, був справжнім початком збройної боротьби за Українську державність. Треба було програного бою під Крутами, щоб українська нація в своїй новішій історії могла ствердити своє право на перемогу, на державне життя. Тому Крути – це не „трагічна помилка", не „безумний чин". Крути – це була перша перемога нашого народу".

Ол. Сергієнко

До 40-ліття 90-го Відділу Союзу Українок Америки

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ. – Минуло 40 років від часу, коли у Філядельфії народився „молодечий" 90-ий відділ СУА. В 1965 році у Філядельфії кипіло громадське життя. Душею української громади була Олена Лотоцька, яка мала дар слова і організаційний хист, була співорганізаторкою УККА, ЗУАДК та Українського банку. Працьовитістю відзначалася редакторка „Нашого життя", опісля голова СУА і СФУЖО, Лідія Бурачинська – науковець-етнограф. Згадаймо Стефанію Чижович-Пушкар – почесну голову СУА, завжди усміхнену, ввічливу і особливо винахідливу. 40 років тому 10 осіб зібралися в гостинному домі Пушкарів і заснували відділ, за патронку якого вибрали Олену Степанів, доктора філософії, хорунжу Української Галицької Армії.

В 1966 році ми відсвяткували хрестини. Знайомилися з Великодніми звичаями, співали веснянки, на столі красувалося печене порося з хріном в зубах. В цей час у нашому відділі було 30 членок. У квітні 1967 року СУА спільно з Українським Інститутом Америки в Ню-Йорку відкрив виставку народної творчости. Основою виставки були експонати, придбані Союзом Українок Америки ще в 1933 році для Світової виставки в Чикаго. З пієтизмом ми прали вишивану сорочку Михайла Грушевського, скатертину Олени Пчілки та плахту Ганни Борисоглібської. Сьогодні Український музей став дійсністю, і членки нашого відділу особливо причетні до цього.

Ми організували ляльковий театр молодіза". Театр працював понад 10 років. В 1978 році, за ініціятивою членок, організували 4-річний курс народного мистецтва: 40 учасниць знайомилися з красою народних виробів. Викладачами були д-р Богдан Цимбалістий, Лідія Бурачинська, Стефанія Пушкар, проф. Петро Мегик, проф. Петро Одарченко, Мирослава Стахів, Любов Волинець.

З 1978 року почався особливий час у житті української діяспори: повіяв вітер з України, тріщить „залізна завіса". Читаємо Василя Симоненка: „

Бо тисяча доріг,
мільйон вузьких стежок
Мене на ниву батьківську веде!

Телефон з Риму: прилітає Надійка Світлична! Почалася нова ера, на яку ми так чекали. Доповідають Надійка Світлична, Ніна Строката, Раїса Мороз, Євген Сверстюк, Микола Горбаль, стелимо килим під ноги Ірині Сеник, видаємо її поезії „Сувій полотна". Загалом до 1990 року на допомогу правозахисникам ми видали 44 відс. всього приходу. Ми підтримуємо всі проєкти, які делегатки приймають на конвенціях СУА. За 40 років на добродійні цілі видали понад 200 тисяч долярів.

Незалежність України відкрила нові обрії. Співпрацюємо з жіночими організаціями України та Національною радою жінок України. В травні 2005 року відбулася 27-ма Конвенція СУА. Колись порожнє місце України при столі президії зайняла голова Союзу Українок України Ліля Григорович. Вона зауважила, що в часі окупації, коли світ мовчав, союзянки були оборонцями національних і людських прав України. Саме тепер ми повинні збільшити допомогу Україні, де підростає молоде покоління. Працюймо для важливих та корисних починів СУА.

Наталя Даниленко

Членки 90-го Відділу СУА в 1965 році

ОЛІМПІЯДА-2006

Олімпіяда-2006..

(Продовження зі стор. 1)

Дейл Бег-Сміт з Австралії став олімпійським чемпіоном у змаганнях з фрістайлу серед чоловіків у дисципліні могул. Друге місце - фін Міко Ронканен, бронза завдяки стaранням Тобі Доусона пішла в скарбничку збірної США.

Китайська ковзанярка Ван Мень здобула золоту нагороду у змаганнях із шортів-треку на відстані 500 м. Другою стала болгарська спортсменка, олімпійська медалістка і власниця світового рекорду на цій дистанції Євгенія Раданова, бронзова медаля дісталася канадці Анук Леблан-Буше.

Австрійська гірськолижниця Міхаела Дорфмайстер має золото у жіночих змаганнях зі швидкісного спуску. Срібна медаля дісталася швайцарці Мартіні Шильд, третьою стала шведка Аня Персон.

П'ятий розіграш медалей в лещетарських перегонах відбувся без українців. У четвер в гонах клясичним стилем на 10 км кращий результат серед українок показала Валентина Шевченко – 21-ше місце. Тетяна Завалій опинилася на 27-му місці, Катерина Григоренко – 44-ою. Дворазовою олімпійською чемпіонкою ігор в Туріні стала естонка Крістіна Шмигун. Після золота в дуатлоні вона виграла гони клясичним стилем, випередивши норвежку Маріт Бьорген на 29.4 секунди. Бронза в норвежки Гілде Педерсен.

17 лютого

У сьомий день олімпійських ігор спортсмени розіграли нагороди у лещетарських перегонах (чоловіки, 15 км), скелетоні (чоловіки), ковзанярському спорті (чоловіки, 1000 м), фігурному ковзанні, сновборді (жінки).

У лещетарських перегонах за Україну бігли Володимир Ольшанський, Олександер Батюк, Віталій Марців та Роман Лейбюк. Кращий результат показав Роман Лейбюк, який фінішував на 18-ій сходинці, відставши від олімпійського чемпіона, естонця Андрюса Веерпалу майже на дві хвилини. Володимир Ольшанський був 57-ий, Віталій Марців – 61-ий, Олександер Батюк – 64-ий. Для Естонії золота нагорода А. Веерпалу стала третьою виграною в Туріні. Срібло дісталося чеху Лукашеві Бауерові, а бронза в німця Тобіаса Ангерера.

Обов'язковим танцем розпочали змагання у фігурному ковзанні танцювальні пари, де Україна розраховувала на Олену Грушину і Руслана Гончарова. У боротьбу вступила у фігурному ковзанні ще одна українська пара – Юлія Головіна і Олег Войко.

Бронзові медалісти Олімпіяди

Біятлон *Фіґурне ковзання*

Л. Єфремова

О. Грушина і Р. Гончаров

18 лютого

Прокуратура Туріна завела кримінальну справу відносно російської біятлоністки Ольги Пилєвої, викритої в застосуванні допінгу. Обидві допінг-проби, узяті в Ольги Пилєвої після індивідуальної гонитви на 15 кілометрів, дали позитивний результат на препарат карфедон. Спортсменка, що зайняла в цих гонах друге місце, буде позбавлена срібної медалі.

19 лютого

Збірна України в чоловічій лижній естафеті 4 x 10 км – на 14-му місці з 16-ти команд. Українська команда відстала від олімпійських чемпіонів – команди Італії на 6 хвилин та 16.2 сек. Стартувавши 14-им українець Роман Лейбюк завершив перший етап на 13-ій сходинці. Відставання українця від лідера сягало 44 секунд. На другому етапі за Україну біг Володимир Ольшанський, на третьому – Олександр Пуцко та на четвертому – Михайло Гуменяк. Срібло в цій гонці завоювала команда Німеччини, а бронза – у Швеції. Збірна Росії в перегонах – на шостому місці.

20 лютого

У понеділок на Олімпіяді в Італії відбулися змагання в гігантському слаломі в гірськолижників. Олімпійським чемпіоном став австрієць Бенджамін Райх, срібло – у француза Жоеля Шеналя, бронзову медалю виграв ще один австрієць – Герман Майєр (2:35.16). Українець Микола Скрябін посів 26-те місце.

На зимовій Олімпіяді Німеччину представляє фіґуристка Олена Савченко, яка народилася в Україні, і лише кілька тижнів тому отримала німецьке громадянство. Вона виступає разом зі своїм партнером Робіном Шолковим. Головними суперниками на Олімпіяді в Турині Олена Савченко і Робін Шолковий вважають російську пару Тетяну Тотьмяніну і Максима Марініна. В Україні Олена Савченко виступала разом зі Станіславом Морозовим, але звернулася до одного з провідних світових експертів з фігурного ковзання Артура Вернера з Німеччини, який знайшов їй тренера Інго Штоєра.

Після недавнього чемпіонату Европи в Леоні, на якому пара Савченко–Шолковий завоювала срібло, Олену почали впізнавати на вулицях німецьких міст, у крамницях, інших громадських місцях, просити автографи. Оглядачі переконані, що після того, як кращі фігуристи – росіяни Т. Тотьмяніна і М. Марінін залишать великий спорт, Олені і Робіну цілком під силу піднятися на найвищу сходинку перемог. Цілком імовірно, що це може статися вже в березні, на світовій першості в канадському Калґарі.

Неофіційний командний залік Олімпіяди станом на 22 лютого

	золоті	срібні	бронзові	загалом
1. Німеччина	9	7	5	21
2. Австрія	8	5	3	16
3. США	7	7	4	18
4. Росія	7	3	5	15
5. Італія	4	0	5	9
6. Канада	3	6	5	14
7. Корея	3	3	1	7
8. Франція	3	0	3	6
9. Естонія	3	0	0	3
10. Норвегія	2	8	8	18
11. Швайцарія	2	2	4	8
12. Голяндія	2	2	2	6
13. Швеція	2	2	3	7
14. Китай	1	2	4	7
15. Хорватія	1	2	0	3
16. Австралія	1	0	0	1
17. Фінляндія	0	3	3	6
18. Чехія	0	2	0	2
19. Словаччина	0	1	0	1
19. Великобританія	0	1	0	1
19. Болгарія	0	1	0	1
22. Україна	0	0	2	2
23. Латвія	0	0	1	1

У грі за третє місце серед жіночих гокейних команд збірна США впевнено перемогла команду Фінляндії з рахунком 4:0. Золото здобула команда Канади, срібло – Словаччини.

У кваліфікаційних змаганнях чоловіків з фрістайлу в акробатиці до фінальної 12-ки спортсменів, який розіграють нагороди 23 лютого, увійшов представник України Енвер Аблаєв, який фінішував на 9-му місці.

В понеділок увечорі українці Олена Грушина та Руслан Гончаров чисто виконали свою довільну програму в танцях на льоду і закріпились на третьому місці. Вони могли навіть отримати срібло, але щоб обігнати американців Таніт Бейбл та Бенджаміна Акосто, їм не вистачило 22 сотих точки. Олімпійськими чемпіонами стали росіяни Тетяна Навка та Роман Костомаров.

Вже по завершенні змагань французи Долобель – Шольфельдер, які були четвертими після обов'язкового танцю, ледь стримували розпач, коли побачили, що не змогли обійти українців і в довільній програмі. Олені і Русланові довелося першими виходити в своїй групі, коли всі суперники виходять на лід пізніше і рівняються на них, а вони вже нічого не можуть зробити краще, бо змагання для них завершились.

Можливо, Олена і Руслан продовжать своє перебування в любительському спорті і спробують розміняти бронзу на дорожчий метал, принаймні на наступній світовій першості.

Ще один українська пара – Юлія Головіна і Олег Войко – посіла на Олімпіяді останнє 24 місце.

21 лютого

У вівторок українські спортсмени змагатилися в чотирьох видах програми. В естафетній гонитві 4 x 7.5 км у біятлоні чоловіча збірна України була – Олександер Біланенко, Андрій Дериземля, Олексій Коробейніков та Руслан Лисенко.

(Закінчення на стор. 15)

ОЛІМПІЯДА-2006

Олімпіяда-2006..

(Закінчення зі стор. 14)

У лижному двоборстві у чоловіків (стрибки з трампліна та спринт) виступали Володимир Ткачук та Сергій Дячук. У змаганнях жінок з фрістайлу (акробатика) боротьбу в кваліфікації вели Ольга Волкова, Надія Діденко та Тетяна Козаченко.

Короткою програмою почалися змагання з фіґурного ковзання жінок. На лід вийшли українки Олена Ляшенко та Галина Єфременко.

Відбулися змагання двоборців у спринті (стрибки із трампліну і гони на 7.5 км). Українці Сергій Дячук та Володимир Трачук зайняли 45-те та 48-ме місця відповідно. Олімпійським чемпіоном у цьому виді програми став австрієць Фелікс Готвальд, срібну медалю виграв Магнус Моан з Норвеґії, бронза в німця Ґеорга Ґетіґа.

Українські чоловіки завершили свої виступи в біятлоні на сьомому місці, яке вони посіли в естафеті 4 х 7.5 км. Невеликий шанс на медалю в українців в цих перегонах з'явився на третьому етапі після стрільби стоячи, коли Олексій Коробейніков припустився лише одного промаху і, скориставшись хибними пострілами поляків, чехів та шведів, вийшов на четверте місце. Утім, передати естафету Русланові Лисенку Коробейніков зумів лише шостим, програвши на трасі у швидкості тим же шведам та чехам.

На останньому, четвертому етапі українець Руслан Лисенко чотири рази не влучив у ціль і прийшов до кінця сьомим.

Олімпійськими чемпіонами в естафеті стала команда Німеччини. Срібло – в російської команди, бронза – в біятлоністів Франції.

У перегонах з масовим стартом українські чоловіки не вибороли права змагатися.

22 лютого

У середу на Олімпійських іграх був день України. Міністер України у справах сім'ї, молоді та спорту Юрій Павленко та президент Національного олімпійського комітету Сергій Бубка, бронзові переможці з фігурного ковзання Олена Грушина та Руслан Гончаров взяли участь у презентації України для членів МОК та гостей Олімпіяди.

Юрій Павленко був задоволений виступом українських олімпійців, які вже виступили краще, ніж чотири роки тому в Солт-Лейк-Сіті, коли не було здобуто жодної медалі.

У 12-ий день ігор українські спортсмени виступали в лещетарських перегонах (у змаганні жінок – Марина Малець-Лісогор та Віта Якимчук, чоловіків – Іван Білосюк, Віталій Марцев, Михайло Гуменюк та Олександер Пушко)

Кваліфікаційні змагання в шорт-треку на дистанцію 500 метрів розпочав українець Володимир Григор'єв. У слаломі серед гірськолижниць змагалася Юлія Сіпаренко.

З шести представників України в кваліфікаційних перегонах жоден не зумів увійти до першої 30-ки, що дає право на участь у чвертьфіналі. Кращий результат в цих перегонах в Івана Білосюка, який зайняв 40-ве місце.

У жінок дистанцію в 1,150 км українка Віта Якимчук здолала 36-ою. Виграла кваліфікаційні змагання канадка Бекі Скот.

Делегація українських лещетарів є наймасовішою і нараховує 12 спортсменів, але їхні результати на Олімпіяді не виправдовують покладених на них сподівань.

Відбулися змагання жінок з фігурного ковзання в короткій програмі. Кращий результат серед українок показала Олена Ляшенко, яка стала 13-ою. Ще одна українка Галина Єфременко – на 24-му місці. Перемогла американка Сашко Коен, на другому місці російська фігуристка Ірина Слуцька, третій результат дня – у японки Шизуки Аракава.

Футбол: „Шахтар" програв у змаганнях 1/16 фіналу Чаші УЕФА

15 лютого на футбольних полях Европи відбулися перші змагання 1/16 фіналу Чаші УЕФА. Єдиний представник України – „Шахтар" (Донецьк) програв у гостях французькому клюбові „Ліль" – 3-2. При цьому донеччани програвали 3-0, але за дві хвилини до кінцевого свистка зуміли відіграти два м'ячі. Ігри-відповіді – за тиждень.

Олімпійська мозаїка

Життя в Олімпійському селі проходить весело. Спортсмени зустрічаються, дискутують, виникають тепліші взаємини, як це відбулося в Солт-Лейк-сіті з срібним чемпіоном Крістіаном Оберштольцем і росіянкою Анастасією Антоновою, яка стала його дружиною і тепер виступає за збірну Італії. Спортсмени купують подарунки, відвідують спортивні залі, є савна, масажні кабінети і крамниці з італійськими товарами.

* * *

Росіянки Юлія Чепалова і Надія Орлова заявили про своє невдоволення харчуванням в Олімпійському селі: „Іжа позбавлена смаку. Риба погана. Немає різноманітности, чай дуже низької якости". Ці вислови, як відзначає газета „La Stampa" належать російській золотій чемпіонці в жіночій естафеті і зірці журналу „Playboy" і одній з бобслеїсток. Дівчата критично висловилися і про структуру села: „Кімнати не доброблені і дуже маленькі". Вони хвалять тільки каву: „Справді добра, італійська, смачна".

Стефано Пусеті, заступник керівника Оргкомітету з проведення Ігори: „Я не знаю, чого хочуть росіянки. Я не розумію, чому вони скаржаться всім замість того, що розповісти мені про свої вимоги. Досить сказати про це і всі будуть задоволені. У нас великий штат, є зона, де представлені різні кухні, є зона національної кухні, є зона піци і італійської кухні. Умовою МОК була організація ресторану рівня трьох зірок, і ми слідували вказівкам".

* * *

22 лютого на Олімпіяді в змаганні зі сновборду в паралельному гігантському слаломі в чоловіків олімпійським чемпіоном у цьому виді програми став Філіп Шох зі Швайцарії, а срібло здобув його рідний брат – Сімон Шох. Бронзову медалю завоював Зігфрід Грабнер з Австрії.

* * *

На Олімпіяді за непристойний жест в бік офіційних осіб змагань покарано французького гірськолижника П'єр-Емануеля Дальсена. Спортсмен зійшов з траси під час заїздів у супергіганті і, діставшись фінішу, показав організаторам середній палець. Незадоволення Дальсена було викликане тим, що раніше змагання в супергіганті були скасовані через сильний снігопад, а результати 17 гірськолижників, які встигли закінчити змагання, були анульовані. Дальсен на момент відміни стартів саме лідирував. Тепер за свою нестриманість француз мусить заплатити кару у розмірі 3 200 евро.

* * *

Національний Олімпійський комітет Австрії виключив зі збірної двох біятлоністів – Вольфганга Пернера і Вольфганга Ротмана, які самовільно залишили свою збірну і виїхали з олімпійського Туріну. Це сталося після того, як у будинках австрійських лижників і біятлоністів італійська поліція зробила обшук після того, як в до МОК надійшла інформація про те, що в розташуванні збірної Австрії перебуває тренер Вальтер Майєр, який був довічно дискваліфікований в 2002 році, коли на Іграх в Солт-Лейк-сіті у нього був вилучений апарат для переливання крови для підвищення результатів своїх підопічних. З'явилася інформація, що під час нічного рейду поліцейські виявили в будинку, де проживали австрійські спортсмени, медичне приладдя, зокрема шприци. Генеральний секретар НОК Австрії Гайнц Юнгвірт повідомив, що Пернер і Ротман не візьмуть участи в Олімпіяді-2010 у Ванкувері, навіть якщо пройдуть всі кваліфікаційні відбори.

УКРАЇНА І СВІТ

Скандал в Києві: шахраї привласнили 400 млн. грн.

Великий скандал розгорівся у Києві з приводу викриття махінацій з продажею помешкань. На 22 лютого вже 1271 потерпілий від квартирної афери при будівництві житла компанією „Еліта-центр“ звернувся до міліції. Загальна сума завданих людям збитків наразі становить 320 млн. гривень (60 млн. дол.). Заарештовано майно осіб, причетних до шахрайства з житлом, арештовані 23 банківські рахунки, через які здійснювалися фінансові операції „Еліта-центру“. Київська міська державна адміністрація закликала всіх потерпілих від „квартирної афери“ до 22 лютого з'явитися і надати всі необхідні дані про свої збитки. Афери трапляються у багатьох країнах світу. Але події в Києві видаються особливо тривожними. Передовсім викриття афери сталося майже перед виборами не тільки Верховної Ради, а й міського голови столиці, що насуває припущення про навмисний витік інформації для дестабілізації становища в країні. Також з'являється здивування щодо влади – міської і загальнодержавної, під носом у якої чиняться такі великі махінації. Нижче подаємо огляд подій за матеріялами засобів масової інформації.

ПАРСИПАНІ, Н. Дж. – Подільське районне управління Міністерства внутрішніх справ України в Києві 7 лютого порушило кримінальну справу за фактом шахрайства з квартирами. Встановлено, що фінансово-будівельна компанія „Еліта-центр“ і будівельно-інжинірингова компанія „БІК“ укладали договори з людьми про участь в будівництві житла, проте ніякого будівництво не вели. Слідство встановило факти подвійного, а також потрійного оформлення договорів на будівництво одних і тих самих квартир. Оцінюється, що сума завданої шкоди перевищить 400 млн. грн., кількість постраждалих – понад 1.5 тис. чоловік. Керівники компаній перебувають в розшуку. За підозрою в шахрайстві 14 лютого затримано генерального директора фінансово-будівельної групи „Еліта-центр“ Ігоря Циганка. Одночасно заарештовано активи п'ятьох фірм, які входили до цього товариства. На їх рахунках знаходиться 1 млн. 480 тис. грн.

Виявлено. що Олександер Волконський та Олег Шестак за попередньою змовою з групою осіб, організували збирання коштів від громадян під приводом інвестування будівництва житлових будинків. Однак, отримані від громадян гроші кошти вони привласнювали, а не використовували для будівництва. Начальник Головного управління внутрішніх справ Києва Віталій Ярема на зборах цієї комісії повідомив, що Олександер Волконський одержав громадянство Росії, але мав документи також і громадянина України, крім російського. Він вільно володіє еспанською, англійською мовами і розмовляє івритом. Міліція закликала всіх, хто має яку-небудь інформацію про О. Волконського, надати її правоохоронцям.

Потерпілі інвестори готують позов щодо недбалости міської влади, що привела до шахрайства на ринку житла.

Влада Києва плянує створити спеціяльний фонд, щоб за два роки забезпечити будівництво житла для постраждалих у афері „Еліта-центру“. Київський міський голова Олександер Омельченко сказав 17 лютого: „Думаю, що протягом 70 днів ми доведемо розслідування до логічного завершення і покараємо злочинців. А друге – це побудувати понад 1200 квартир для потерпілих“.

Водночас О. Омельченко, заявив, що потерпілі самі винні, бо „купилися“ на занижені, і тому несправжні ціни на житло.

Киянам відомі висновки експертів, а також визнання самих будівельників, що ціни на житло у Києві астрономічно завищені через корупційне чиновництво, а також через незаконні дії, спрямовані на штучне підвищення чи підтримання цін на житло. Ця заява посадника столиці викликала запитання у преси: чим він керувався, стверджуючи, що ціна, яку заплатили потерпілі є фальшивою, а ціна, що утворилася завдяки корупційній „податі“ на будівництво у Києві – справжньою?

Якщо експерти визначать справжню, без корупційних та інших незаконних „накруток“, ціну на житло у Києві, тоді стане ясно, хто винен в афері – самі потерпілі чи корумповані чиновники, що своєю пожадливістю до хабарів сприяли штучному завищенню цін на житло і завдяки цьому – афера „Еліти-центру“. Якщо останнє буде доведено, то слідство зобов'язане виявити усіх юридичних і фізичних осіб, що своїми умисними діями або через свою службову недбалість, взяли будь-яким чином (безпосередньо чи опосередковано) участь у спричиненні шкоди інвесторам „Еліта-центру“.

Постало запитання: чи О. Омельченко допомагав „Еліті-центру“ ошукувати громадян?

Якщо буде встановлена вина державних органів у тому, що стала можливою афера „Еліти-центру“, держава також має нести свою долю матеріяльної відповідальности перед потерпілими за спричинену їм шкоду.

Міністер будівництва і архітектури України Павло Качур заявив 15 лютого під час засідання Кабінету Міністрів України, що жодна земельна ділянка в Києві безпосередньо групі компаній „Еліта-центр“ не виділялася. Міністерство будівництва з'ясовує в Київській міській державній адміністрації, чи виділялися земельні ділянки фірмам, які входять в „Еліта-центр“, але за інформацією, що є у міністерства, більшість земельних ділянок купувалася на вторинному ринку.

О. Омельченко на зборах комісії з перевірки правомірности діяльності „Еліта-центру“ 15 лютого закликав політиків і всіх потерпілих від афери з будівництвом житла не політизувати ситуацію. Він заявив, що в ЗМІ з'явилося багато політичних заяв партій і бльоків, які вже заявили про можливу причетність міської влади до афери. О. Омельченко вважає, що метою таких заяв є підірвання авторитету міської влади. Він заявив, що міська влада зможе довести свою чесність.

До кінця терміну праці комісії, тобто до 22 лютого, вона матиме всі дані про те, скільки родин інвестували в будівництво і якими були ці інвестиції. Посадник додав, що не бачить проблеми в ініціятиві деяких політичних сил проводити власне паралельне розслідування афери.

За матеріялами ЗМІ

Родом з Луганщини

Минуло 85 років від народження Миколи Руденка

Невелике село Юр'ївка Лутугінського району на Луганщині. До обласного центру – з десять хвилин їзди на авті. Типовий краєвид – терикони, немов вічні вартові того всього, що споконвіку відбувається на землі. Мабуть, мало що тут змінилося з тої пори, коли 19 грудня 1920 року в Юр'ївці народився Микола Руденко.

Хлопчикові було шість років, коли загинув у шахті батько. Навчання в школі змушений був поєднувати з нелегкою працею. У 1939 році закінчив у сусідньому шахтарському селищі Сутоган десятирічку. Ходив до школи пішки, відтоді рідні краєвиди стали частиною його поетичного й наукового світобачення.

Вона ж, природа, стала рятівницею й у той страхітливий рік, коли нелюди відбирали життя в мільйонів українців. Цього поет не може забути, поезія „Акація" – один з тих віршів правди:

На схилі кам'янистому
Росла вона, стара.
Її цвітінню чистому
Раділа дітвора.
В голодний рік, приречений,
У смерті на межі,
Ковтали ми напечені
З її суцвіть коржі.

Здібний юнак після середньої школи вступає на філологічний факультет Київського університету. Та довго вчитись йому не довелось, бо забрали в армію і довірили, зваживши на шахтарсько-бідняцьке походження, охороняти Кремль.

В роки війни Микола Руденко воював у бльокадному Ленінграді, був тяжко поранений. Майже рік лікувався, і знову повернувся на фронт. Про особисту відвагу свідчили бойові нагороди та звання капітана.

Повернувся з війська в 1946 році, а вже в наступному виходить його перша поетична збірка „З походу". Невдовзі Микола Руденко стає головним редактором журналу „Дніпро" та секретарем партійної організації Спілки письменників України. Влада довіряла колишньому героєві-фронтовикові, поетові шахтарського соціяльного походження. Отож виходять одна за одною збірки поезій, романи „Вітер в обличчя" (1955) й „Остання шабля" (1959), збірка оповідань і нарисів „Біла акація" (1969).

Найвиваженіше оцінив роман „Остання шабля" теж наш земляк, Іван Світличний („Людина приїздить на село...", журнал „Вітчизна", 1961, ч. 4). Аналізуючи подібні за тематикою твори, тобто прозу, присвячену післявоєнному селу, критик приходить до висновку, що більшість авторів, і Микола Руденко в першу чергу, відтворюють реалістичну картину зубожілого колгоспного села. От тільки вихід із катастрофи надто простий: приїздить в село комуніст, як правило – колишній фронтовик, і все змінюється на краще...

Що тут сказати? Тільки те, що письменників в п'ятдесяті роки особливо здушили лещатами „соціялістичного реалізму", і будь-які відступи були просто неможливі. Однак, з початком шістдесятих років з короткочасною „хрущовською відлигою", змінюється й творче обличчя деяких українських письменників. І народження такої літературно-духовної течії, яка потім дістала назву „шістдесятництва", було б просто неможливо без участи талановитих письменників старшого покоління, які гостро відчували необхідність правди в житті і в мистецтві. До таких належав і Микола Руденко. Вже в його статті „Поезія і полярність" („Літературна Україна", 30 січня 1962 року), говорилося про обов'язок поета перед суспільством. А в триптиху „Мати" (1963), цьому своєрідному звертанні не тільки до жінки-матері, що трудиться повсякчас, але й до матері-Вітчизни, читаємо:

Десь вимахують крани
високих споруд,
Ти ж заснеш восени
при нетопленій печі.
І стотисячний хор
оспіває твій труд, –
Та ніхто не піддасть тобі
клунок на плечі.

Як творчий заповіт прозвучали ці рядки Миколи Руденка:

Україно!..
З твоєї легкої руки
Не боронь мені стати
твоїм перегноєм.
Хай вростають у череп
шорсткі корінці,
Вибираючи з мене земне і небесне.
Прийде віщий туман,
І в його молоці
Невгасима зоря
над землею воскресне.
Сонце зніме утому
з натомлених рук,
Всесвіт кине на плечі
блакитну кирею...
Кизякова,
солом'яна,
чорна від мук, –
Станеш ти, Україно, тією зорею.

„Відлига" швидко закінчилася, пробитися до читача справжній поезії ставало все тяжче. Тому після 1968 року, коли була опублікована збірка з промовистою й символічною назвою „Всесвіт у тобі", книги Миколи Руденка не друкувалися в Україні довгих двадцять років.

Болісне шукання талановитої особистости відображено в романі „Орлова балка". Разом з тим, цей твір тяжіє до вічної проблеми – екології духовности, яку можна вирішити, тільки осмисливши призначення людини на землі та зв'язок життя поколінь із всесвітом. До речі, події роману відбуваються в шахтарському краї, майже денаціоналізованому, зі сплюндрованою природою. Але все ж таки певний оптимізм і віру в завтрашній день викликає художнє полотно молодого автора...

Саме за гуманізм його філософських творів його виключили з партії, а 27 травня 1975 року – і з Спілки письменників України. Відтак Миколу Руденка арештовують. На початку лютого 1976 року силою запихають до психоневрологічної клініки. Однак, бажання боротися за справедливість у Миколи Руденка вже несхитне. Разом із своїми однодумцями він у листопаді 1976 року повідомляє про створення Української Громадської Групи Сприяння Виконанню Гельсінських Угод.

В липні 1977 року М. Руденка було засуджено на сім років

(Закінчення на стор. 22)

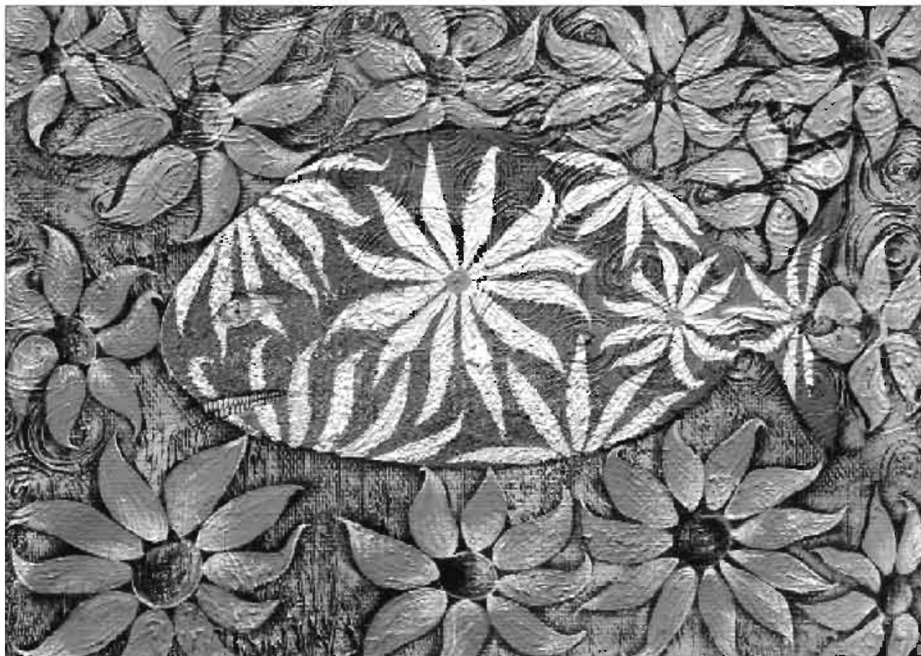
НОВИНИ ЛІТЕРАТУРИ І МИСТЕЦТВА

Виставка творів Яреми Новорожкіна „Мій акваріюм"

Ярема Новорожкін

ЧИКАҐО. – В Українському національному музеї 3-24 березня 2006 року відбудеться виставка творів Яреми Новорожкіна „Мій акваріюм". Талановитий та відверто експресивний молодий український художник-еміґрант, який проживає у Чикаґо, творить, здавалося б, цілком незрозумілі та далекі від реалій образи риб та котів. Він запрошує усіх на мандрівку у свій власний, захоплюючий вир символів, де губиться відчуття простору і часу. Його полотна слід сприймати, як дослідження символів, які несуть за собою тисячолітню історію творчих поривів людини, від моменту примітивного відтворення невідомим автором образів мисливців на бізонів на вологих та сірих стінах печери, аж до постмодерної фрески-ідентифікації тварини з людиною. Ярема відтворює на полотні фарбами те, що письменник відтворює словами, а композитор – нотами. Їх усіх

Риба"

„Кіт"

об'єднує любов до багатогранного внутрішнього світу, древньої історії цивілізації та бурхливої сучасности. Полотна „Риба" та „Кіт" служать символічним орієнтиром та представленням усіх творів художника. Показавши їх на відомих міжнародних виставках, Ярема не зупиняється на досягнутому, даючи своєму світогляду можливість перемогти складні етнічні кордони замкнености та байдужости.

Сергій Михалюк

Книжки, надіслані до бібліотеки „Свободи"

Богдан Бойчук. „Київські екслібріси", поезії. – У збірці буття різних поколінь зведене до одного часу, де живі й мертві живуть у київських краєвидах і спілкуються. Видавництво „Факт", Київ, 2006 рік.

Лідія Тернівська. „Краплини болю і світань" – поезії. Ця перша збірка – багаторічні роздуми над долею України і прагнення бачити її могутньою державою, а народ – щасливим. Видавництво „Нова Зоря", Івано-Франківськ, 2004 рік.

Анатоль Коломиєць. Альбом картин. Творчий вогонь, що горить в душі митця вже п'ять десятиліть, звернений у першу чергу до гармонії навколишнього світу, а тому не обпікає, а зігріває. А. Коломиєць – художник багатогранного таланту. Видавнича фірма „Софія-А", Київ, 2005 рік.

Отець Іван Лужецький. „Отче наш" – пояснення та молитовні роздумування на слова Господньої молитви. Автор дає всебічне пояснення Господньої Молитви. Видавництво „Свічадо", Львів – 2003 рік.

Клайв С. Люїс. „Велике розлучення", переклад з англійського О. Манько. Автор торкається різних аспектів наших уявлень про те, що буде з нами „там", по той бік життя. Видавництво „Свічадо", Львів, 2003 рік.

Олег Романчук. „Жити серцем" – це книжка про весну, сонце і крила. Ця книжка про життя, до якого хочеться линути, про свободу і про любов. Видавництво „Свічадо", Львів, 2004 рік.

Отець Йосиф Улицький. „ Духовна Енеїда" – зібрані статті. Посилаючись на історичний контекст двох моделей християнства, автор роздумує, чим є сьогодні православ'я і католицизм. Видавництво „Свічадо", Львів, 2004 рік.

Бруно Ферреро. „Таємниця червоних рибок" – 2003 рік. „Часом досить промінчика" – 2004 рік. „Спів польового цвіркуна" – 2002 рік. „Кола на воді" – 2003 рік, переклад з польської. „Троянда також важлива", – 2001 рік, переклад з італійської, короткі історії дла душі. Видавництво „Свічадо", Львів.

Адольф Гладилович. „Українці в Тунісі". Упорядник і редактор Михайло Шалата. Видавництво „Коло", вул. Бориславська 8, Дрогобич, 82100. Україна, 2005 рік.

Священик Пантелеймон Божик. „Церков українців у Канаді" причинки до історії українського церковного життя в Бритійській Домінії Канаді (1890-1927). Видавництво „Свічадо", Львів, 2004 рік.

Филип Гарнонкур. „В мирі Господу помолімся" – про богослов'я літургії та християнської єдности, переклад з німецької. Провідною думкою цього збірника статтей відомого австрійського літургіста є твердження, що, попри зовнішні поділи й відмінності, Церква залишається єдиною, потрібно лише „заново відкрити існуючу єдність". Видавництво „Свічадо", Львів, 2004 рік.

Прем'єра „Мазепи" П. Чайковського у Метрополітан-Опері відбудеться 6 березня

НЮ-ЙОРК. – Опера П. Чайковського „Мазепа" буде поставлена Метрополітанською Оперою 6 березня 2006 року та ітиме впродовж березня під дериґентурою Валерія Ґерґієва постановка котрої є у співпраці з Маріїнським театром Санкт- Петербургу.

Лібретто опери – це історія про козацького гетьмана Івана Мазепу, який був союзником Петра І, а тоді з'єднав свої сили з ворогом Петра І, шведським королем Карлом XII. Коли Петро І переміг шведів у вирішальній битві під Полтавою 1709 року, І. Мазепа відступив разом з шведами та помер рік пізніше.

П. Чайковський базував оперу на епічній поемі Олександра Пушкіна „Полтава". Дія відбувається на тлі боїв і великих історичних подій, емоційна точка сюжету є інтимною, включаючи непорозуміння між романтичною любов'ю та патріотичним обов'язком.

Прем'єра опери „Мазепа" відбулася у Московському Великому театрі 15 лютого 1884 року, а три дні пізніше у Маріїнському театрі Санкт-Петербургу, відомого в часи СССР як Ленінградський театр опери і балету ім. Кірова.

Головні ролі у прем'єрі Метрополітан-опери виконують: Ольга Ґурякова в ролі Марії, мецо-сопрано Лариса Дядкова співає ролю Любови, матері Марії. Олег Балашов співає тенором ролю Андрія, а Ніколай Путілін грає головну ролю в „Мазепі". Паата Бурхуладзе співає ролю Кочубея, батька Марії.

Вечір в пам'ять Моцарта

КИЇВ. – 27 січня у великій залі Київського Будинку вчених, збудованого в 1893 р. за проєктом архітектора О. Хойнацького на замовлення Василя Качали – головного керівника підприємства „Київські мінеральні води" для дружини Марії, відбулося музичне дійство до 250-річчя з дня народження В. Моцарта.

Перед початком свята з вступним словом і коментарем виступив Василь Пилипчик.

Відбувся концерт Національноїпрезидентської оркестри (художній керівник та головний дириґент – народний артист України, проф. Анатолій Молотай, дириґент – Тетяна Калініченко). Звучала музика Моцарта (солісти Тетяна Лях – скрипка та Оксана Овдійчук – альт), твори Є. Станковича – симфонієта для квартету валторн та струнної оркестри (солісти В. Дмитрів, Т. Довгопол, В. Петренко, І. Кравченко) і п'єса для віолончелі та камерної оркестри (солістка Людмила Корецька – віолончель). На завершенні концерту прозвучав твір Д. Шостаковича – Камерна симфонія в оркестровці Р. Баршая.

Тетяна Курінна

Василь Стус: сучасне сприйняття та переосмислення

Доповідачі на конференції (в центрі – Михайлина Коцюбинська).

КИЇВ. – Молодіжна конференція, присвячена життю і творчості Василя Стуса, у зв'язку з 20-річчям від смерти визначного українського поета і борця за свободу, відбулася 3 лютого в будинку Видавництва „Смолоскип". Її організували Музей-архів українського самвидаву, „Смолоскип" і Гуманітарний центр Василя Стуса.

Щойно в незалежній Україні поет-правозахисник В. Стус дістав визнання на батьківщині: в 1993 році його творчість відзначена Державною премією ім. Т. Шевченка; протягом 1994-1999 років вийшло академічне видання творів В. Стуса у шести томах, дев'яти книгах, підготоване редакційною колегією на чолі з М. Коцюбинською, а в 2005 році В. Стус став Героєм України (посмертно), згідно з указом Президента Віктора Ющенка.

Дослідники творчости Василя Стуса не можуть говорити про нього лише як про поета, не враховуючи обставин, в яких він творив, що часом сприяє „сакралізованому" розумінню поета – як мученика, борця. Зрозуміло, що до нас дійшли далеко не всі його твори, оскільки під час ув'язнення пропало багато його книг і рукописів, які й досі не віднайдені, що складає ще одну вагому проблему дослідження творчости поета. Відповіді на багато проблемних моментів ми прагнули віднайти у спільному обговорені під час конференції „Василь Стус. Двадцять років після смерті: сучасне сприйняття та переосмислення".

Слушно зауважив письменник Д. Шупта з Одеси, що на конференції 3 лютого зібралося три категорії людей. Перша – це люди, які пройшли з В. Стусом тяжкий і водночас щасливий шлях 1960-1980-их років, зокрема М. Коцюбинська, Є. Сверстюк, В. Овсієнко, про що вони говорили за круглим столом. Друга – це науковці, які починали досліджувати творчість поета ще за його життя, але які виховувалися під сильним ідеологічним пресом, а відтак це вплинуло на їхні дослідження. Третя наймасовіша аудиторія – це 20-30 літні дослідники, які мають змогу поглянути на В. Стуса по-новому, через призму новітніх знань.

У надісланому на адресу конференції привітальному слові Надія Світлична написала:

„...З великим зворушенням довідавшися про те, що Василь Стус через 20 років після насильницької смерти зібрав таку кількість зацікавлених його життям, творчістю і смертю-безсмертям, вітаю Вас усіх з-поза океану, з Америки, куди він посилав-передавав свої „Палімпсести".

За цих 20 років, що кардинально змінили нас і особливо нашу країну, виросло нове покоління, для якого Василь Стус – певною мірою абстракція, відгороджена висотою його таланту. Попри солідні видання, Стуса ще не відкрито для сучасників. Ще багато тем чекають дослідників: ще досі закрита тема ролі В. Медведчука в долі і смерті Стуса; ще не вивчено палімпсестности невільницької творчости В. Стуса, не проаналізовано його в'язничних записок, переданих із герметично закритого табору. Ще не досліджені архіви з Музею шістдесятництва й інших архівних збірок.

Для нашого покоління, яке мало щастя жити в одній із ним атмосфері, Василь Стус вивищився як борець за людську гідність і як літератор - талановитий і сумлінний. А водночас він лишився в пам'яті доброю і вразливою людиною, з цілком земними слабкостями і чеснотами".

Мабуть, найцікавішими подіями на конференції були жваві дискусії між представниками різних поколінь, зокрема на тему „хвороби душі" В. Стуса, проблеми сприймання учнями та студентами творів В. Стуса тощо.

З'ясувалася і цікава деталь в біографії В. Стуса – це висунення його на Нобелівську нагороду в галузі літератури 1985 року, про що документально стверджував відомий журналіст Вахтанг Кіпіані, який зміг дослідити одну з „білих плям" в біографії В. Стуса на матеріялі понад 1200 архівних документів Музею-архіву українського самвидаву, презентація яких відбулася в електронному режимі під час праці конференції.

Під час конференції також відбулася презентація документальної виставки про життя і творчість В. Стуса.

На закінчення конференції відбулася презентація фільму „Просвітленої дороги свічка чорна", який презентував лавреат Премії ім. В. Стуса 2006 року, режисер С. Чернілевський.

Олесь Обертас,
директор Музею-архіву українського самвидаву

Родом...

(Закінчення зі стор. 18)

ув'язнення та на п'ять років заслання. Один з його найближчих побратимів, відомий правозахисник Петро Григоренко, писав, що, хвилюючись за Миколу Руденка, рівно через місяць прочитав його вірш і зрозумів, що він ніколи не зрадить ні діла, ні друзів... Вірш той називався „Так просто все: напишеш каяття".

В ув'язненні Микола Руденко продовжував писати, незважаючи нанестерпні умови для творчости. За кордоном продовжували друкуватися його книги, які свідчили про велику силу таланту мистця і його віру в майбутнє України:

Моїх чуттів розвіяна руїна
Нагадує в пісках померлу річку.
Та є ще Бог... і є ще Україна...
Для них я збережу у грудях свічку.

Український поет і літературознавець з Мюнхену Ігор Качуровський наголошує, що багато віршів Миколи Руденка мають характер поетичного документу: „Якою мірою постать ліричного героя цієї книги збігається з особою самого поета?

Не знаючи особисто автора, тяжко було б відповісти на це питання, але задокументована й припечатана судовим вироком його діяльність на користь України й Людства свідчить, що між цими двома постатями, мабуть, узагалі немає розбіжности...".

Після ув'язнення в концтаборі та заслання Микола Руденко разом з дружиною Раїсою (вона теж відбувала несправедливе покарання) були позбавлені громадянства і виїхали до США. Повернення письменника на рідну землю змогло відбутися тільки в оновленій Україні. Влітку 1992 року Микола Руденко побував у рідному краї, на Луганщині. В обласній бібліотеці відбувся літературний вечір. Незабутніми залишилися зустрічі з рідними та знайомими людьми.

У 1993 році за роман „Орлова балка" та поетичну збірку „Поезії" Микола Руденко був удостоєний Державної премії України імені Тараса Шевченка. Коли на Луганщині в 1998 році проходило міжнародне Шевченківське свято „В сім'ї вольній, новій", наш славний земляк був його почесним гостем. До 80-річного ювілею талановитий письменник і видатний громадський діяч був удостоєний звання Героя України.

Весною 2004 року – 1 квітня – перестало битися серце видатного письменника, мислителя, громадського діяча, однак продовжують жити літературні та науково-публіцистичні твори Миколи Руденка, а його образ завжди буде ідеалом справжнього патріотизму.

Тепер у селищі Сутоган знаходиться Білівська гімназія, яка з грудня 2005 року носить ім'я Миколи Руденка. Вже третій рік, як школа повернула статус закладу з українською мовою навчання.

У день 85-річчя Миколи Руденка урочисто відкрито шкільний музей його пам'яті. Там представлено книги письменника з автографами, його особисті речі, які передала дружина та численні фотознімки, що розповідають про нелегкий, але чесний життєвий шлях Миколи Руденка. Першу екскурсію разом з учнями проводила вчителька української мови і літератури, племінниця письменника, педагог із 1958 року Марія Вісова. Гості літературного свята були дуже схвильовані літературно-мистецьким дійством, де найбільше запам'яталися інсценівка за поемою Миколи Руденка „Хрест", яку підготувала разом з учнями вчитель української мови та літератури Ірина Жильцова.

Директор школи-гімназії Ніна Перевертнюк розповіла про подальші пляни: встановлення пам'ятної дошки Миколи Руденка, поповнення шкільної бібліотеки сучасними українськими книгами, розширення туристично-краєзнавчої діяльности. Для тих небайдужих, хто бажає допомогти цим завзятим луганцям, подаємо їхню адресу: Білівська гімназія імені М. Руденка, селище Біле-1, вул. Матросова, 8-а, Лутугінський район, Луганська область, 92015 Ukraine.

Олексій Неживий,
доцент Луганського національного педагогічного університету ім. Т. Шевченка

Для обдарованої молоді в Острозькій академії

ОСТРОГ, Україна – 1 лютого 2006 року 60 студентів Острозької академії отримали іменні ґранти Фонду ім. Учнів колишньої Української Рівненської гімназії 2005 року з рук ректора Острозької академії проф. Ігоря Пасічника.

З чого починається патріотизм, і чи можна залишатись патріотом, перебуваючи далеко від Батьківщини? Виявляється, можна. Це довела група американців – за пашпортом, але українців – за станом душі, на чолі з Олександром Михалюком, які створили у Філядельфії (США) Фонд ім. Учнів Колишньої Української Рівненської гімназії. Надзвичайно приємно усвідомлювати, що є люди, які вболівають за обдаровану молодь і віддають їй щирість своїх сердець, тепло душі, підтримують матеріяльно. Така турбота додає студентам наснаги та народжує бажання досягати нових успіхів у навчанні, брати активну участь у громадському житті.

Одним з напрямків діяльности цього Фонду є надання матеріяльної допомоги найбільш обдарованим студентам. Для отримання стипендії студенти повинні відповідати певним критеріям: високе почуття патріотизму та активна життєва позиція, відмінне навчання, участь у громадському та суспільно-політичному житті, наукова діяльність, бути уродженцями Волині або нащадками вояків УПА. Стипендія перепризначується щорічно, тому отримати її має можливість досить велика кількість студентів.

Урочиста церемонія вручення грентів і щирі слова подяки стипендіятів засвідчили, наскільки важливою є підтримка для талановитої молоді.

Оксана Прасюк,
стипендіятка Фонду

Злочин, про який не писали

В лютому 1934 року за наказом Кремля був приречений на знищення пароплав „Піжма", на якому перебувало понад 2 тисячі в'язнів. Не маю сумніву, що за реаліями того часу значна частина їх була з України.

Трагедія приреченого пароплава була надтаємною в СССР, зате про врятування людей з пароплава „Челюскін" написано багато, а летунам, які вивезли потерпілих з крижини, було присвоєно спеціяльно для них встановлене звання Героїв Совєтського Союзу. Проте обидва пароплави йшли поряд і разом потрапили в біду.

Що ж сталося в лютому 1934 року на крайній півночі СССР? Офіційна версія проголошувала, що з метою наукового вивчення північного морського шляху було вислано на схід криголам „Челюскін", який пройшов майже увесь шлях, але потрапив у кригу і був розчавлений нею. Залога і пасажири зійшли на кригу і згодом були врятовані летунами-героями.

Насправді усе було інакше. На далекій Чукотці геологи знайшли поклади рідкоземельного нікелю і Сталін наказав почати його видобуток. Для цього спорядили етап з двох тисяч каторжників, переважно політичних в'язнів, яких на пароплаві „Піжма" повезли на схід. Поряд з „Піжмою" йшов інший пароплав „Челюскін" з охоронцями майбутнього табору смерти і кількома фахівцями, котрі мали налагодити видобуток і перероблення сировини. Серед в'язнів був радист-аматор Соломон Біленький, який недавно „спіймав" на свій радіоприймач сигнали полярної експедиції італійців, які на дирижаблі під командою Умберто Нобіле зазнали аварії на далекій півночі. На їх рятування вислали експедицію, яку очолив Рудольф Самойлович. Італійців врятували, після чого Самойлович був розстріляний, а радист-аматор Біленький потрапив на пароплав-в'язницю.

До мети плавання залишалося 300 кілометрів, коли крижини зупинили караван. У пресі називали „Челюскін" криголамом, що було неправдою, бо він був звичайним пароплавом і не міг перебувати серед крижин. Про другий пароплав, звісно, не було ні пари з уст.

13 лютого 1934 року крижини розчавили „Челюскіна", його пасажири, а серед них були сім'ї охоронців конвою - жінки і діти, вийшли на кригу. Увесь світ почув про потерпілих, і Президент США Рузвельт негайно запропонував Сталінові врятувати їх.

Америка мала усе необхідне для цього (підрозділ швидкісних-літаків амфібій з закритими салонами стояв на Алясці), СССР не мав нічого. Американці могли вивезти жінок і дітей найближчої доби, а решту людей - впродовж двох наступних. Кремль рішуче відмовився, тому що в 30 кілометрах від „Челюскіна" гинула в кризі плавуча тюрма з двома тисячами в'язнів. На появу совєтських літаків було мало надії і начальник етапу Кандиба наказав вивантажити з „Піжми" двоє аеросаней і приготувати їх до перевезення тих, хто мав бути врятований. Проте з'ясувалося, що ніхто не вміє управляти аеросанями. Кандиба наказав шукати летунів серед в'язнів і таких знайшли. Їх помили, переодягли, підстригли, нагодували, перевели в окреме приміщення.

14 лютого, на другий день після загибелі „Челюскіна", летуни на аеросанях перевезли до „Піжми" дітей і жінок з розчавленого пароплава. Їх розмістили в теплих каютах. В часі плавання дружина Кандиби Єлизавета народила дочку, котру назвали Каріною (від назви Карського моря). Їм було надано кращу каюту „Піжми". Отже, всупереч заявам Кремля, жодної жінки чи дитини на кризі не було. Згодом шість летунів, терміново доставлених на північ разом з благенькими літаками впродовж двох місяців вивозили „челюскінців" на тверду землю. На закінчення цих летів чекав Кандиба, якому було наказано висадити вибухівкою „Піжму" разом з в'язнями. Для цього у трьох місцях було закладено потужні заряди вибухівки. Але в'язні на пароплаві передбачали такий кінець.

Під кулеметним вогнем, гинучи, вони кинулись на охорону, Конвоєві вдалося підірвати тільки один заряд. Потім охоронці побігли до аеросаней і Кандиба наказав летунам Євдокимову, Калякину і Фрумкину рушати. На перших санях втікали з Кандибою два його заступники і четверо охоронців. 12 інших залізли до аеросаней Чорного і Горшкова.

Летуни знали, що на них чекає смерть, тому при наближенні до табору „челюскінців" вони перевернули аеросані, кинулися на конвоїрів, обеззброїли і розстріляли їх. Горшков в бою загинув, а Чорний підпалив аеросані і вирушив до „Піжми", до якої, поранений, дістався на вичерпанні сил. Летунів з перших аеросаней Кандиба застрелив.

Підірвана „Піжма" тонула 9 годин. В'язні спромоглися винести багато цінного майна на крижину. Але на крижині біля „Піжми" залишився радист-аматор Біленький. Кандиба встиг двічі вистрелити у радіостанцію і перебити запасні радіолямпи, але умілець зумів оживити радіо. Його сигнали почули американці і попросили влаштувати злітне поле для літаків.

Через 2-3 місяці врятовані в'язні вже мали політичний притулок у США. Рузвельтові було передано доповідь про події на кризі, але він вирішив з цього приводу не звертатися за поясненнями до Сталіна, розуміючи, що той не скаже правди про „Піжму". Про врятування в'язнів було заборонено писати у пресі, щоб не поставити їх під загрозу розправи.

А в СССР тим часом тривав тріюмф з нагоди врятування „челюскінців", організований для утвердження доктрини „всенародного щастя". Проте не для всіх ті дні були тріюмфом. Кандиба був розстріляний за втечу політичних в'язнів з „Піжми", Сталін видав наказ про смертну кару для спійманих втікачів за кордон і репресування їхніх сімей. Про це у пресі не писали.

Для багатьох трагедія на кризі залишилася таємницею і тільки тепер, завдяки пошуковій діяльності видатного фахівця в галузі ракетної техніки Ісаака Хазана, котрий проживає у США і вивчає трагедію на крижині, ще один сталінський злочин став явним. Шкода, що не в Україні, де досі імена „героїв-челюскінців" оточені надмірною пошаною.

Левко Хмельковський

ФІЛАТЕЛІЯ

Нюйоркці з України крізь призму поштових видань світу

Тема мого дослідження – поштові видання (марки, конверти та поштівки з надрукованими марками і штемпелі) про людей, пов'язаних з Україною та Ню-Йорком. Вдалося встановити 26 таких осіб.

Керівник танцювальних ансамблів Василь Авраменко (1895–1981) народився у селі Стеблеві, на Черкащині. У 1934 році його танцювальний ансамбль (біля 300 осіб) виступав у Метрополітан-Опері в Ню-Йорку. В 1950-их роках Авраменко вів школу народних танців у Ню-Йорку. Сто років від дня народження В. Авраменка відзначено в Корсунь-Шевченківському поштовим штемпелем 4 червня 1995 р.

Світової слави скульптор Олександер Архипенко (1887–1964) народився в Києві. В 1923 р. оселився у Ню-Йорку і там жив аж до смерти. Під час філателістичної виставки „УКРАЇНПЕКС-89" 7 жовтня 1989 р. в Чикаго вживано штемпель, на якому була скульптура О. Архипенка „Жінка чеше своє волосся" (тепер – у Музеї модерного мистецтва в Ню-Йорку).

Гокеїст Джоні Бавер, українського походження, народився в Канаді у 1924 р. У 1954–1957 роках грав у дружині „Ню-Йорк Ренджерс". Йому присвячено марку Канади 24 січня 2004 р.

Гокеїст Майк Бос народився 22 січня 1957 р. у Канаді. У 1970-их роках грав у дружині „Ню-Йорк Айлендерс". Він є на марці Канади від 18 січня 2003 р.

Художник Енді Варгол (1928–1987) народився у Пітсбургу, Па. Батьки його – Андрій та Юлія – походили з українського села в Східній Словаччині. Е. Варгол жив у Ню-Йорку від 1949 р. і там помер. Енді Варгола бачимо на марці США від 9 серпня 2002 р. Його твори репродуковано на марках різних країн.

Скульптор Євген Вучетич (1908–1974) народився у Катеринославі, тепер – Дніпропетровськ. Помер у Москві. Його відома скульптура „Перекуємо мечі на рала"" стоїть біля будинку ООН у Ню-Йорку. Моделем для цієї скульптури послужив борець Борис Гуревич, чемпіон XIX Олімпіяди у Мексико. Він народився 23 лютого 1937 р. у Києві. Скульптура Є. Вучетича є на декількох марках СССР.

Маляр та графік Яків Гніздовський (1915–1985) народився у селі Пилипче, Тернопільської обл., жив у Ню-Йорку і там помер. Графіку Я. Гніздовського „Соняшник" (1965 р.), яка прикрашає титульну обкладинку англомовної „Енциклопедії України", відтворено на штемпелі Гартфорду, Кон., 6–7 жовтня 1990 р. з нагоди філателістичної виставки „УКРАЇНПЕКС-90".

Піяніст В. Горовиць (1903–1989) народився у Києві, де закінчив консерваторію, а з 1928 р. жив у Ню-Йорку, де і помер. Україна присвятила В. Горовицеві конверт у 2003 р. з нагоди сторіччя його народження. Київська пошта вживала особливий штемпель 1 жовтня 2003 р. із написом „Володимир Горовиць". Антігуа видала марку із портретом В. Горовиця 1 жовтня 2003 р.

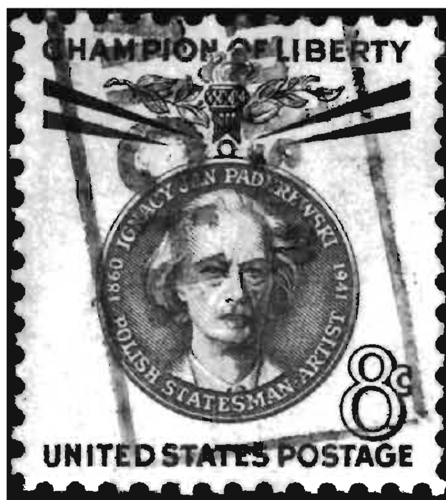
Співак Адам Дідур (1873–1946) народився на Лемківщині, вчився співу в Музичному інституті ім. М. Лисенка у Львові, співав у Ню-Йорку, помер у Польщі. А. Дідура відзначено на штемпелі міста Битом, Польща, 13 червня 1970 р.

Композитор та диригент Олександер Кошиць (1875–1944) народився у селі Ромашки на Черкащині, зі своєю капелею виступав у Ню-Йорку, де жив у 1926–1941 роках. Помер у Канаді. Україна вшанувала О. Кошиця конвертом від 4 вересня 2000 р. до сторіччя його народження, а 21 травня 1975 р. в Калгарі, Канада, вживали спеціяльний штемпель.

Президент України Леонід Кравчук, який відвідував Ню-Йорк, народився в селі Великий Житин, Рівненської обл. 28 листопада 1992 р. з'явився штемпель у Відні, Австрія, з портретом Л. Кравчука.

Відомий український письменник, журналіст і композитор Роман Купчинський (1894–1976) народився у селі Розгадів, Тернопільської обл. жив у Ню-Йорку від 1949 р. аж до смерти. 100-ліття від народження Р. Купчинського Україна відзначила Україна штемпелем в Зборові 24 вересня 1994 р.

Знаменитий скульптор Сергій Литвиненко (1899–1964) народився у Пирятині, Полтавської обл., жив у Ню-Йорку з 1949 р. аж до смерти. Його твір-пам'ятник І. Франкові на Личаківському цвинтарі у Львові (1933 р.) зображено на двох конвертах (30 липня 1959 р. та 25 червня 1970 р.) і на двох поштівках (30 липня 1971 р. та 22 листопада 1979 р.) в СССР.

І. Падеревський

Ігор Стравінський

Енді Варгол

Д. Тіомкін

Письменник, поет, есеїст та інженер Євген Маланюк (1897–1968) народився в околиці Херсону, жив у Ню-Йорку з 1949 р. і там помер. Конверт України від 1 лютого 1997 р. та штемпель в Києві від 2 лютого 1997 р. відзначили 100-річчя народження Є. Маланюка.

Маляр Абрам Маневич (1881–1942) народився у місцевості Мстиславль, Білорусь. Його життя було пов'язане з Україною. У 1901–1905 рр. він навчався у Київському художньому училищі, мав дві виставки у Києві (1910, 1916 рр.), був професором Української державної академії мистецтв у Києві (1917–1919). А. Маневич виконав декілька картин із краєвидами Києва: „Осінь: Дніпро" (1913), „Римо-католицька церква в Києві", „Весна на Курилівці" (1914–1915), „Дахи Києва" та інші. У 1920 р. він виїхав за кордон і в 1922 р. оселився у Ню-Йорку і там помер. Картину А. Маневича „Весна на Курилівці" змальовано на марці України від 11 червня 2004 р.

Гокеїст Тері (Тарас) Савчук (1929–1970) народився у Вініпегу, Канада, грав у команді „Ню-Йорк Ренджерс", помер у Ню-Йорку. Його бачимо на марках Канади від 9 жовтня 1992 р. та 18 січня 2001 р.

Відомий український співак Анатолій Солов'яненко (1932–1999) народився у Донецьку, співав у Метрополітан-Опері Ню-Йорку у 1977–1978 рр. А. Солов'яненкові присвячено конверт України 31 травня 2002 р.

Світової слави композитор Ігор Стравінський (1882–1971) народився в Росії, але по батьковій лінії походив з роду Сулим-Стравінських; по маминій – з роду козацької старшини Холодовських. Батько Ігоря Стравінського – Федір був співаком і визнавав своє українське походження. Ігор одружився з Катериною Носенко і збудував в Устилузі власний дім, де написав деякі свої твори – симфонічну поему „Фаєрверк", балети „Жар-птиця" (1910), „Петрушка" (1911), „Весна священна" (1914), оперу „Соловей" (1913). І. Стравінський виїхав до США у 1940 р., жив у Ню-Йорку і там помер. Його показано на багатьох марках різних країн. Україна вшанувала І. Стравінського конвертом від 18 серпня 2003 р. та штемпелем міста Луцьк 1 червня 1994 р.

Письменник Микола Тарнавський (1895–1984) народився у селі Коцюбинці, Тернопільської обл., у 1910 р. емігрував до США і жив у Ню-Йорку. У 1959 р. повернувся в Україну і помер у Києві. Йому присвячено конверт України в 1995 році.

Композитор та піяніст Д. Тіомкін (1894–1979) народився у Полтаві, виступав у Карнегі Гол, в Ню-Йорку, помер у Лондоні, Англія. Д. Тіомкіна представлено на марці США 16 вересня 1999 р.

Президент України Віктор Ющенко народився 23 лютого 1954 р. у селі Хоружівці, Сумської обл., був у США у квітні та вересні 2005 р., виступав на сесії Генеральної асамблеї ООН. Його портрет є на марці Австрії.

Письменник Шолом Алейхем (1859–1916) народився у Переяславі-Хмельницькому, жив до 1905 р. в Україні, а тоді виїхав за кордон, оселився у Ню-Йорку в 1914 р. і там помер. Деякі країни видали марки з портретами Шолом-Алейхема (Ізраїль, Румунія, СССР, Ґамбія). Україна відзначила його конвертом у 1999 р. та штемпелем Києва 2 березня 1999 р.

Цей список не претендує на повноту, бо є поштові видання на честь осіб, які могли проявляти діяльність у Ню-Йорку, але нелегко це встановити. Серед таких Володимир Кубійович, Кость Паньківський, Іван Раковський, Святослав Гординський, Олег Ольжич, мікробіолог Сельман Ваксман – уродженець Прилук, Голда Меїр – уродженка Києва. У ряді країн були здійснені поштові видання на честь М. Хрущова, співачки Марцеліни Зембріх-Коханської – родом з Тернопілля, композитора І. Падеревського – родом з Поділля та ін., які теж жили або перебували в США.

Андрій-Даріян Сольчаник

Гумор оголошень

Потрібні до праці порядні люди і офіцери.
На овочеву базу потрібні старші жінки для засолювання і молодші – для заквашування.
Кіностудії потрібен неприємний тип.
Ощадному банку потрібні касир і тимчасово письменний пенсіонер.
На бойню потрібні вбивці і шкуродери.
Терміново продається телевізор і 10 курей з антеною.
За станом здоров'я продається човен з мотором.
Продається корова. Вік 5 років, ще дівчинка.
Продається літній будинок.
Продається коза – розумна як кішка.
Продається корова, доїться першим телятком.
В'яжемо светери з шерсті замовника.
Продаєтьса коза з чоловіком.
Куплю перуку з власного волосся. Кінське волосся не пропонувати.
Шукаю квартиру з чоловіком на 5 років.
Куплю квартиру шляхом обміну. Можливий фіктивний шлюб.
Недорого продається уживаний нагробок на прізвище Сидоренко.

Зібрав **Юрій Хорощанський**, Черкаси

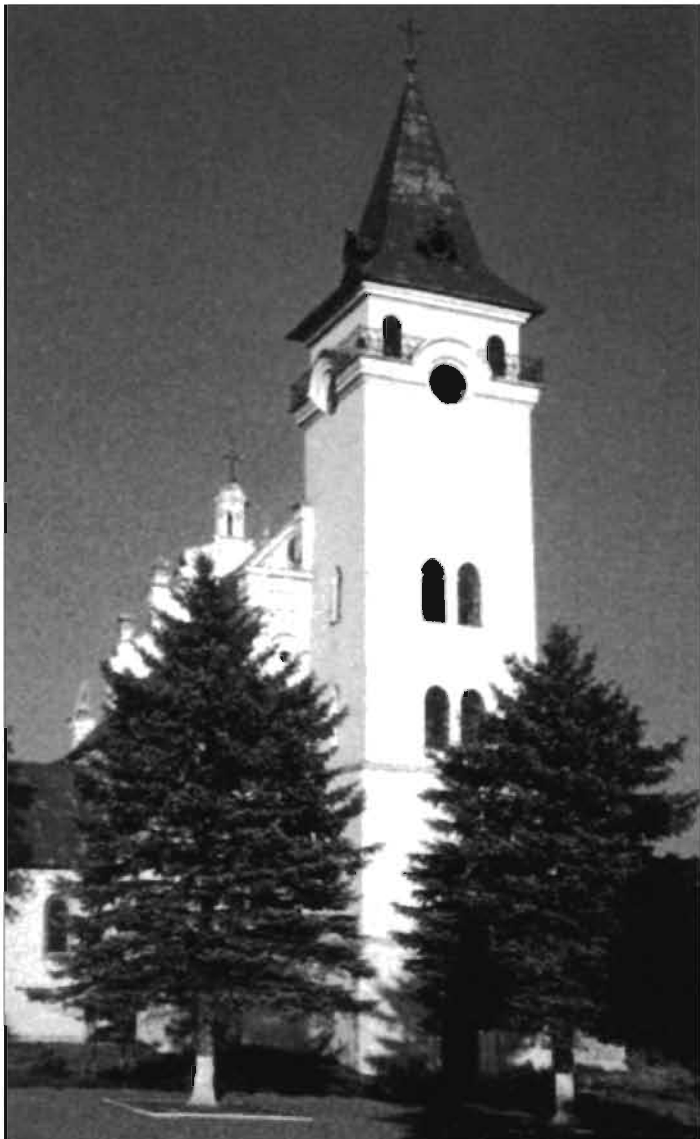
ПОДОРОЖІ

Рогатин – місто Роксоляни

Місто за 61 км від Івано-Франківська. Засноване у XII столітті

На центральній площі Рогатина височить пам'ятник юній дівчині. Кажуть, один-єдиний погляд її міг погамувати гнів найбільшого володаря Османської імперії XVI століття. Можливо, привітність, спокій та радісну безтурботність Роксоляні подарувало рідне місто. „Весела русинка" була його типовою представницею. Люди тут усміхнені і доброзичливі. Зверніться до будь-кого – і вас уважно вислухають, докладно відповідатимуть на будь-яке питання, а то й проведуть, аби не заблукали. Туристів, істориків та телевізійників приїздить сюди чимало. Звик маленький Рогатин до міжнародних візитів, особливо зі Стамбулу. Історія, що почалася у XVI столітті, триває до цього часу.

Про долю Роксоляни написані десятки книжок, пісень, п'єс, знято майже нескінченний серіял. Вона ж з тих, хто казку про Попелюшку зробив реальністю, та й з яким розмахом! 1520 року татари полонили юну дочку рогатинського священика – Настю Лісовську, а вже через п'ять років ця дівчина стала в Стамбулі значною політичною постаттю. Її чоловік – Сулейман Пишний правив країною, а вона (як це водиться в Україні) „правила" чоловіком. Їй вдавались практично неможливі речі – наприклад, зробити свій шлюб з мусульманином моногамним, або ж організувати в стамбульській резиденції справжній „салон" епохи відродження з поетами, філософами, архітекторами, художниками... Сучасники захоплювались нею і ... побоювались. Нещодавно турецький посол подарував Рогатину прижиттєвий портрет Роксоляни. Чи була вона красунею? Зайдіть до місцевого краєзнавчого музею, подивіться. А от незвичайною жінкою Роксолана таки була!

Миколаївський костел в Рогатині, XV ст.

Церква Святого Вознесіння в с. Чесники, XV–XVI ст.

Є в Рогатині будівлі, що пам'ятають Настю ще дитиною. Далеко не треба ходити – вони на центральній площі. Миколаївський костел було збудовано як оборонний. Будівля XV століття вдало поєднує стильові ознаки готики й пізнього ренесансу, й хоча руйнували його неодноразово (турецькі та татарські набіги не були дивиною), храм знову відроджувався. Навіть з сучасного погляду костел – величний і значний. Обов'язково зверніть увагу на прегарну різьбу по каменю на ренесансових порталах. Навпроти, через площу, височіє церква Різдва Богородиці. Цей храм ще древніший, датується XIV століттям: в його архітектурі дивовижно сполучилися елементи давньоруської (апсида, арки на фасадах), готичної (нервюрні) та української (тричасність пляну) архітектур. Після численних переробок все ж залишились товсті стіни навколо храму та приземкуваті оборонні вежі, з яких... стріляли гармати. Та найбільше враження справляє дерев'яна церква Святого Духу – справжній шедевр української архітектури. Її збудовано 1598 року, отже, романтичне вінчання Насті в цих стінах залишимо на совісті романістів. Святодухівській храм вражає розмірами, а досконалість вибраних пропорцій та виключна майстерність теслярської роботи роблять його просто незабутнім!

Цікавий факт: колись дубові зруби були й зовні вкриті розписами. Затримайтесь біля п'ятиярусного іконостасу, придивіться до ликів святих. І не зрозумієш відразу, чому такою добротою та світлою радістю віє від цих ікон. Бо вдалося українським художникам поєднати православний канон іконопису та ренесансний захват від людської тілесности й краси цього світу.

Неподалік від Рогатина, в селі Чесники розташована церква Святого Вознесіння – напрочуд гарна, більш подібне до невеликого замку, ніж до храму, товстостінна приземкувата церква оборонного типу. До викладених з буту грубих стін дуже пасує ступінчаста гонтова покрівля. Точна дата спорудження церкви невідома, але, виходячи з архаїчности форм, можна припустити, що вона була збудована у XV–XVI століттях. Втім, не виключено, що сталося це набагато раніше.

Одна з легенд про заснування Рогатина розповідає, що якось під час полювання дружина Ярослава Осмомисла заблукала в темному лісі. Аж раптом вона побачила оленя з великими рогами, який і вивів її з лісу. На тому місці, де княгиня побачила оленя, щасливий князь вирішив побудувати місто. Відтоді олень став символом Рогатина, на його гербі поруч з латинською літерою „R" зображено ріг благородної тварини.

Десь за 4–5 км від Рогатина окремо стоїть висока гора, яку називають Чортовою. За легендою, пасхальним ранком 8 квітня 1665 року, перед сумнозвісною битвою під Берестечком, гора почала поволі пересуватися у бік міста. Люди вважали, що це нечиста сила вирішила зрівняти Рогатин з землею. Та заспівали півні – і вся чортівня щезла, розвіялась.

Олена Романенко
(з книги „Битий шлях")
Фото: Галина Шевцова

Дерев'яна церква Святого Духу в Рогатині, 1598 р.

Пам'яті Василя Скуратівського

Зліва: дочка письменника Ярина, Василь Скуратівський, писанкарка Софійка Зєлик (червень 1991 р.).

В Америку прийшла сумна, болюча вістка, що 15 грудня 2005 року після тяжкої хвороби перестало битися серце відомого українського письменника, талановитого етнографа й фольклориста Василя Скуратівського.

Народився Василь Скуратівський на мальовничому хуторі Великий Ліс на Житомирщині, закінчив факультет журналістики Київського університету ім. Т. Шевченка, працював у районних та обласних газетах, збирав фольклорні та етнографічні матеріяли.

Цей невтомний народознавець йшов від хати до хати, щоб записати, а відтак видати духовний дивосвіт нашого народу. Багато клопоту вийшло з першою народознавчою книгою „Берегиня". Вже коли йшла верстка, її ледь не „зарізали", але вже в 1987 році підтримали це видання Ліна Костенко, Олесь Гончар та Валерій Шевчук. „Берегиня" стала справжнім тріюмфом, здобула величезну популярність.

Василь Скуратівський організував фолкльорно-етнографічну експедицію „Чумацькими шляхами", яка пройшла майже по всій Україні, зібрала цінний матеріял. Експедиція прагнула прислужитись справі об'єднання сходу і заходу України, пам'ятаючи, що це – єдине ціле.

Я вдячна долі, що мала привілей спілкуватися з цією непересічною людиною. Василь Тимофійович залучив мене до своєї експедиції „Чумацькими шляхами", де я змогла глибше охопити світ традиційної обрядовости, звичаєве право, промисла та ремесла, а також фолкльорне розмаїття. З благословення В. Скуратівського вийшла моя народознавча книжка „Стежками відлуння" з його вступним словом.

Плідна праця письменника з редакцією української пізнавальної бібліотеки „Земляни", заснованої в 1992 році, завершилась виданням важливої книги „Свят-вечір" у двох томах. Патріярх Київський і всієї України Мстислав та глава УКЦ Мирослав Кардинал Любачівський прислали авторові подяку.

Його перу належать книжки „Місяцелік", „Дідух", „Посвіт", які мають і завжди матимуть вдячних шанувальників. Василь Скуратівський відвідував США, де його гостинно приймали в українських родинах. Ірена Чабан, редактор журналу „Наше життя" згадує: „Нам було цікаво й приємно спілкуватися з цим славним посланцем нашої Батьківщини". Вона організувала літературний вечір В. Скуратівського в НТШ в Ню-Йорку. У висліді його знайомства з власником найстарішої української книгарні в Америці „Сурма" Мироном Сурмачем, який знаний у пасічництві, вийшла книга „Кухоль меду", яку автор подарував Президентові В. Ющенку.

У США В. Скуратівський відвідав родину Зєликів, що прославилась у писанкарстві, кераміці та виготовленні весільних короваїв. Свої враження від знайомства з цією талановитою родиною він залишив у вступній статті „Берегиня з глибини століть" до альбому Софійки Зєлик. „Пише писанки бабуня, пише мама, пишу я".

Неперевершена заслуга В. Скуратівського у редагуванні народознавчого журналу „Берегиня", де на його сторінках висловлювались аспекти матеріяльної та духовної культури, маловідомі сторінки історії нашого народу, життя славетних та цікаві матеріяли з діяспори.

В. Скуратівський завжди був вічна-віч з народом України, завжди стояв на варті біля джерел національної культури та історії, служив його високим ідеалам.

Любомира Василечко

За мову і зміст посмертних оголошень і подяк редакція не відповідає